

Sari Hyytiäinen 10/10/2024 ⇄

Iloa ja intoa lukemisen ja kirjallisuuden opetukseen: Lotta-Sofia La Rosa (4.11.2024)

⇄ SARIHYYTIÄINEN 10/10/24 3:06ILTAPÄIVÄ

✦ **Kotitehtävä: kirjallisuuden opetuksen keinoja**

Suunnittele lukemiskysely oppilaillesi/opiskelijoillesi. Millaisia lukijoita he ovat? Mitä he kokevat tärkeäksi? Mikä ei ainakaan toimi? Mikä heidän mielestään voisi saada lukemaan enemmän?

Vaihtoehtoinen tehtävä: Tutustu joihinkin kirjagrammaajiin. Miten kirjagrammausta voisi hyödyntää lukemisen ja kirjallisuuden opetuksessa?

♡ 0 🗨 115

katriahokas 11/4/24 7:11ILTAPÄIVÄ

Laitoinkin tämän väärään paikkaan eli: Itselleni uudet oppilaat kuvailevat itseään minulle pienellä kirjoitelmalla, johon annan joitakin apukysymyksiä mielikirjoista, inhokeista, kivoista lukupaikoista, mieleenjääneistä lukuhetkistä... Koulussamme luetaan useammalla kielellä koko ajan, joten oppilaat ovat harjaantuneita lukijoita ja kodit tukevat lukuharrastusta. Oppilaat myös hankkivat ennen lukuvuoden alkua luettavia romaaneja koulukäyttöön.

Satu Grip 11/4/24 7:13ILTAPÄIVÄ

Yseille on tulossa esseen kirjoittaminen kielestä. Tämän voisi rajata koskemaan lukemista. Oppilas voisi kirjoittaa esseen eri lukukokemuksista lapsuudesta peruskoulun päättövuoteen.

katriahokas 11/4/24 7:13ILTAPÄIVÄ

Myös lukupäiväkirjat antavat paljon tietoa opettajalle oppilaasta lukijana, joten on helpompi ehdotella seuraavia kirjoja.

katriahokas 11/4/24 7:13ILTAPÄIVÄ

Myös paneelikeskustelu lukijuudesta on toiminut.

Laitinen Alli 11/4/24 7:22ILTAPÄIVÄ

Lukemiskysely lukupiiriläisille

Lukupiiri on 9. luokan pitkä valinnainen, jonka valitsee usein myös moni sellainen oppilas, joka vihaa lukemista. Ryhmä jakautuu siis innokkaihin superlukijoihin ja ehdottomiin lukemisen välttelijöihin. Erityisesti jälkimmäisten mieltymykset liittyen lukemiseen ja lukutilanteisiin kiinnostavat. Ryhmä on melko pieni, joten kyselyssä on pääosin avoimia kysymyksiä, jotta voin tutustua huolellisesti oppilaiden lukumieltymyksiin. Tptoutan kyselyn Google Formsilla seuraavan lukupiirikerran aluksi.

Kysymyksiä:

Millaisessa tilassa (kouluympäristössä) sinun on helpoin keskittyä lukemiseen? Missä asennossa luet mieluiten? Luetko mieluummin yksin vai yhdessä toisten kanssa? Tykkäätkö mieluummin kuunnella vai lukea kirjaa? Mikä olisi mieluinen lukeväas? Millaisia hyviä lukumuistoja sinulla on? Mikä estää lukemiseen keskittymistä?

Lopuksi kirjatilaus: Kuvaile kirja, jonka luet seuraavaksi lukupiirissä. Kerro mahdollisimman tarkasti aiheesta, mieltymyksistäsi ja kirjan pituudesta. Opettaja toimittaa tilaukset eteenpäin kirjastoon ja tuo kirjat lukupiiriin.

A K 11/4/24 7:27ILTAPÄIVÄ

Kirjamaistiaiset myöhään maahantulleille: selkokirjojen valintaa niin, että ope lukee ensin pätkät eri kirjojen alusta ja kertoo kirjoista muutenkin hiukan. Tämän jälkeen oppilaat saavat lukea jokaisesta kirjasta vähän itsekin. Tunnin lopuksi lyhyt kysely: Minkä kirjan haluaisit lukea? Mikä kuulemassasi tai lukemassasi kohdassa sai sinut kiinnostumaan kirjasta? Mitä kirjaa et ainakaan halua lukea?

lida Ruonala 11/4/24 7:29ILTAPÄIVÄ

Suuressa lukiossa ryhmät vaihtuvat tiuhaan, joten joka ryhmässä on opettajalle uusia opiskelijoita. Meillä on aineryhmän yhteisessä käytössä Socratic-kysely, jossa kartoitetaan opiskelijan asennetta äikkää kohtaan, aiempien opintojaksojen sujumista, mahdollisia oppimisen vaikeuksia sekä harrastuneisuutta (lukeminen, kirjoittaminen, teatteri ym.), tavoitteita alkavaan opintojaksoon jne. Kyselyn tulokset jäävät opelle talteen, ja niihin palataan tunneilla tarvittaessa. Kyselystä saa hyvän pohjakäsityksen opiskelijan lukustaustasta, ja tuntemus syvenee, kun opintojakson omavalintaisia kirjoja valitaan aina oppitunnilla. Ope ehtii vaihtaa sanasen miltei jokaisen kanssa, ja ne, jotka kaipaavat enemmän apua löytääkseen mieleistä ja sopivan tasoista luettavaa, saattavat jutella opettajan kanssa paljonkin.

Maarika Toivonen 11/4/24 7:34ILTAPÄIVÄ

Syksyn alussa uudet seiskaluokkalaiset kirjoittavat minulle kirjeen, jossa kertovat suhteestaan äikkään ja itsestään äikän opiskelijana. Kirjeen ohjeistus voisi ensi kerralla keskittyä lukemiseen. Oppilaita voisi pyytää kirjoittamaan vapaasti ja hyödyntämään haluamiaan seuraavista kysymyksistä: Miten kuvaisit itseäsi lukijana? Oletko teoksen maailmaan sukeltaja vai perhosteetko tekstistä toiseen? Luetko vain pakon edessä vai tartutko kirjaan muutoinkin? Millaisessa tilanteessa luet mieluiten? Missä luet mieluiten? Luetko mieluummin yksin vai kaverin kanssa kanssa? Lukevatko kaverisi? Entä perheenjäsenesi? Naposteletko lukiessasi ja jos niin mitä? Kuunteletko musiikkia lukiessasi? Kuunteletko äänikirjoja? Onko hyvä, että koulussa on pakko lukea kirjoja? Lukisitko enemmän vai vähemmän, jos ei olisi pakko? Millaiset kirjallisuustyöt ovat koulussa kivoja? Luetko bussissa/junassa/lentokoneessa/veneessä? Millaisia kirjoja luet mieluiten? Käytäkö mielelläsi kirjastossa? Ostatko kirjoja? Saatko kirjoja lahjaksi? ym.

Elina Pyöli 11/4/24 7:38ILTAPÄIVÄ

Opiskelijat kirjoittavat lukion ÄI-opintojaksolla tekstin otsikolla "Minä lukijana". He käsittelevät siinä seuraavia kysymyksiä:

1. Millaisia kirjoja luit lapsena tai millaisia kirjoja sinulle luettiin? Entä alakoulussa ja yläkoulussa?
2. Miten olet muuttunut lukijana?
3. Millaisia tekstejä luet vapaa-ajallasi? Mieti kaikkia arkisiakin tilanteita, joissa voit olla tekemisissä erilaisten tekstien kanssa.
4. Millaiseksi arvioit oman kriittisen ja kulttuurisen lukutaitosi?
5. Mitä lukeminen sinulle merkitsee?
6. Mitä lukutaito mielestäsi merkitsee ihmiselle?

Observant Quail 11/4/24 7:39ILTAPÄIVÄ

Näytelmätekstit toimivat yhteisesti luettuina. Anna Liisa. Työmiehen vaimo. Nuorille suunnattuja: Diskopallomeri. Anna Uusiniitty [SÄ OSAAT!](#): 7. luokka ([blogin oikeassa laidassa alhaalla](#)).

Observant Quail 11/4/24 7:41ILTAPÄIVÄ

Oppilaskyselyjen tuloksia: Koe vie motivaation. Lukutunti voittaa oppilaskunnan kahvion. Toisaalta kyselyt ovat hankalia, koska oppilaat eivät osaa sanoittaa lukuharrastustaan tai lukemistaan. Pitää aloittaa konkreettisilla ja vain muutamilla kysymyksillä.

Anna-Maria Kohtala 11/4/24 7:43ILTAPÄIVÄ

Olen tehnyt tällaisen Forms-kyselyn omille oppilailleni: <https://forms.gle/4iES4Xm6G9Ske84D6>

Observant Quail 11/4/24 7:43ILTAPÄIVÄ

Kirjavinkkejä: Poika raidallisessa pyjamassa, Poika Tusina-novellikokoelma, selkokirjat Gangsterin poika ja Greipinkeltainen tulevaisuus, Saakelin satanen, Mielensäpahoittaja, Skam (käsikirjoituskirja ja tv-sarja, Salla Simukan Lumikki-trilogia (myös selkokirjat)

Observant Quail 11/4/24 7:44ILTAPÄIVÄ

Lukutunti rauhoittaa. Oppitunnin alussa luetaan säännöllisesti esim. 15 min

Observant Quail 11/4/24 7:44ILTAPÄIVÄ

Podcastit, kirjagram

Tanja Salo 11/4/24 7:45ILTAPÄIVÄ

Kirjasome tuntuu todellakin olevan teinien keskuudessa nyt "se juttu". Laadin viime keväänä oppilailleni anonyymin Forms-kyselyn, jossa kartoitin, millaisista kirjavinkkauksista kasini pitävät. Kirjasome mainittiin vastauksissa useamman kerran. (OT: Oppilaat olivat kiinnostuneita kuulemaan myös jonkun kiinnostavan yksityiskohdan kirjailijasta. Vinkki vitonen!) Kyselyn innoittamana pyysin oppilaitani laatimaan oman kirjagram-postauksen juuri lukemastaan omavalintaisesta teoksesta. (Postauksen sai lähettää julkaistavaksi koulun sometilillä tai sen pystyi jakamaan pelkästään opelle Teamsin yksityisviestillä.) Osa porukasta teki näitä julkaisuja hartaasti - ja innostuen. Voin suositella kaikille! PS. Tuntuu, että nimenomaan englanninkieliset romaanit trendaavat kirjasomessa. Olisikohan kellään antaa vinkkejä suosituista tileistä, joilla esitellään lähinnä suomenkielisiä nuortenkirjoja?

Observant Quail 11/4/24 7:45ILTAPÄIVÄ

Novelli palastellaan osiin konkreettisesti (moniste saksitaan kappaleisiin) ja oppilaat kertovat toisilleen saamansa tekstikatkelman sisällön - yhdessä syntyy kokonaisuus

Observant Quail 11/4/24 7:47ILTAPÄIVÄ

Pidän itse kirjastonhoitajan kanssa lasten- ja nuortenkirjoista Instagramissa #lukuriemua

Observant Quail 11/4/24 7:47ILTAPÄIVÄ

Voin lisätä myöhemmin tänne lisää kirjagrammaajia. T. Leija

Observant Quail 11/4/24 7:50ILTAPÄIVÄ

Punainen kuin veri -teokseen tehtäviä ja muuta materiaalia: [Punainen kuin veri | selkokirja](#)

Observant Quail 11/4/24 7:51ILTAPÄIVÄ

Valmun teoksesta Poika, murha 7. luokalla on otettu läskyksi 10-20 sivua, tunnin alussa keskusteltu tai pidetty pieni pistari.

Observant Quail 11/4/24 7:57ILTAPÄIVÄ

Kahootiin olen tehnyt LeijaKuu-nimellä Valmun Poika-kirjasta kyselyjä: Poika - 1. luku, Poika - luvut 3 - 7 ja Poika luvut 9 - 16. Pitäisi löytyä ja mahdollista käyttää.

Observant Quail 11/4/24 8:04ILTAPÄIVÄ

Moodleen voi tehdä keskustelualustan, jossa oppilaat käyvät kerran viikossa keskustelemassa ohjatusti valituista kirjoista. Toiminut ainakin 8. luokan genreissä. 1. Ope(ttajat) ja kirjastonhoitaja vinkkaavat kahdelle luokalle noin 10 kirjaa eri genreistä. 2. Oppilaat valitsevat kirjat niin, että jokaista kirjaa lukee noin neljä henkilöä. 3. Oppilaat lukevat kirjan neljässä osassa (tai useammassa). Sovitaan suurin piirtein etenemistahti. 4. Kerran viikossa kirjoitetaan kirjasta keskustelupalstalle (ensin yksi luokkaryhmä ja seuraavana/toisena päivänä toinen luokkaryhmä). Opetellaan samalla toisten puhuttelua, kysymysten laatimista teoksista, omien lukukokemusten jakamista, kirjan eri tasojen ja osien selostamista jne. Osa tarvitsee apukysymyksiä koko ajan, osa ryhmistä keskustele alkuohjeiden jälkeen omaan tahtiin. Suosittelen, että opettaja on lukenut kirjat, jotta ope voi antaa tarkkoja(kin) apukysymyksiä

Observant Quail 11/4/24 8:07ILTAPÄIVÄ

Valinnaiskurssit, joiden pääidea on lukea rauhassa koko tunti. Lukupiknik lopuksi, lukutunneilla tarjolla teetä ja vilttejä. Tunnelman luominen melkein yhtä tärkeää kuin lukeminen. Hyvä juttu keskustella oppilaiden kanssa lukumotivaatiosta ja kirjavalinnoista ja ylipäänsä käytännöistä, jotta päästään kännykänpiilotteluleikistä (mahdollisesti helpommin).

Observant Quail 11/4/24 8:26ILTAPÄIVÄ

Instagramissa kannattaa etsiä tällaisilla hakusanoilla: ya-kirjat (esim. #yakirjavinkit ja #yastudiopodcast) ja nuortenkirjat. #kalenterikarju on hauska meille aikuisille (nuorten lukemisesta). #vilmanlukupino #nuortenkirjasto Ja sitten kannattaa kysyä nuorilta, keitä he seuraavat. Nämä vinkkini käsittelevät nuortenkirjoja mutta ainakin osa on suunnattu aikuisille kirjavinkeiksi (ainakin tyyliiltään ehkä sellaisia)

Satu Kurvinen 11/5/24 12:12ILTAPÄIVÄ

Seiskaluokkalaiset ovat kirjoittaneet kirjoitelman Minä lukijana. Kirjoitelmassa he mm. kertovat siitä, kun oppivat lukemaan. Milloin se tapahtui? Mitä kirjoja muistavat lapsuudestaan? Lukiko lapsuudessa joku ääneen? Mitä muistavat siitä? Milloin se loppui? Kuvailevat omaa historiaansa lukijana. Mitä kirjoja tai vaikka sarjakuvia ovat lukeneet alakoulussa? Entä kotona? Ketkä perheestä perheestä lukevat ja miten? Miten kirjat näkyvät kotona? Tekstissään he myös kuvailevat itseään lukijana nyt. Mitä yleensä lukevat? Paljonko lukevat? Missä tilanteissa lukevat? Mistä syistä eivät ehkä lue? Miten voisivat kehittyä lukijana? Mikä on heidän mielestään tärkein/tärkeimmät syyt, miksi kannattaa lukea? Mitkä ovat olleet kivoimpia kirjoja tai lukukokemuksia viime aikoina ja miksi? Mainitsevat ainakin kaksi kirjaa ja esittelevät ne muutamalla virkkeellä.

Minna 11/5/24 1:50ILTAPÄIVÄ

Yläkoulussamme on oppilaiden oma kirjagram-tili, jossa julkaistaan oppilaiden omia kirjavinkkejä. Kun aloitimme sen, meille oli kirjagramia ja sen ylläpitämistä esittelemässä kirjagrammaaja, joka oli nuorisotyön harjoittelussa koulullamme. Saimme hyviä vinkkejä ja oivan alun toiminnallemme. Oppilaat seuraavat kirjagramtiliämme ja innokkaimmat ovat alkaneet seurata muitakin kirjatilijä. Sieltä voi siis myös löytää hyviä kirjavinkkejä.

Päivi Tuikkala 11/5/24 2:03ILTAPÄIVÄ

Myös meillä on käytössä tuo jo monesti mainittu Minä lukijana -kirje. Tätä olen käyttänyt sekä peruskoulun että lukion puolella. Kysymyksetkin ovat aika lailla samoja kuin jo mainituissa: Lapsuusmuistoja lukemisesta? Lempisatusi? Mitä/paljonko/missä luet nykyään? Mikä lukemisessa on helppoa/vaikeaa? Joskus tämän voi toteuttaa myös keskusteluna, jossa oppilaat kertovat vastauksia kavereilleen ja ope saa salakuunnella.

Riikka Pärnänen ja Virpi Julin 11/5/24 2:56ILTAPÄIVÄ

Lukemiskyselynä toimii 4. moduulin alussa opiskelijoiden kirjoittama lyhyt lukijaelämäkerta, jossa opiskelija saa muistella niin lukemiansa kirjoja kuin niitäkin kirjoja, joita hänelle on luettu. Pääpaino tehtävässä on merkityksellisten lukukokemusten muistelussa ja käsitteilyssä, ei kirjojen määrässä tai niiden listaamisessa. Parhaiten näihin kotitehtävän kysymyksiin on kuitenkin saanut vastauksia tarpeeksi pienen ryhmän kanssa, kun on ollut mahdollisuus käydä keskusteluja yhdessä luetusta kirjasta. Niissä tilanteissa nimenomaan vapaamuotoisempi keskustelu on toiminut hedelmällisenä alustana, ja opiskelijat ovat päätyneet kertomaan myös muista lukemistaan teoksista kuin sillä hetkellä käsiteltävästä. Riikka Pärnänen ja Virpi Julin

Katriina Kivinen 11/5/24 9:25ILTAPÄIVÄ

Hyvin samanlaisia kyselyitä ja kirjoittamistehtäviä minäkin olen yläkoulussa teettänyt. Kysyn usein myös perusteluita, miksi oppilas pitää tai ei pidä kirjojen lukemisesta ja minkä tai millaisen kirjan lukemisen hän muistaa kokeneensa kivana. 9. luokalla saatan kysyä myös reflektioivan kysymyksen: miten olet muuttunut lukijana yläkoulun tai peruskoulun aikana. Tällä saa joskus upeita ja pitkiäkin vastaustekstejä.

Heli Bertell 11/6/24 1:42ILTAPÄIVÄ

Olen käyttänyt sekä yläkoululaisille että lukiolaisille koulumme *Lukeva tulevaisuus* -hankkeen lukukoordinaattorin [lukukyselyä](#), jossa kartoitetaan mukavimpia lukumuistoja, lukutaidon hyödyllisyyttä, lempi- ja inhokkirjoja ja kirjoja, jotka kiinnostaisi lukea. Tehtävä auttaa myös suunnittelemaan kirjahankintoja ja -vinkkauksia. Reflektiotehtävänä toimii myös oman [lukutaitopolun](#) laatiminen, jossa pohditaan omaa lukijuutta ja suhdetta kirjoihin vauva-ajasta nykypäivään. Olen huomannut, että lukiolaiset innostuvat lukupiirityöskentelystä, jossa ryhmä lukee saman teoksen ja tekee keskustelujensa pohjalta esimerkiksi podcastin tai esitelmän. Näissä päästään jo varsin syvällisiin luku-urakan pohdintoihin.

Sanna Viitaniemi 11/6/24 3:36ILTAPÄIVÄ

Suuren lukion ongelma on, etten välttämättä opeta yksittäistä opiskelijaa kuin yhden opintojakson verran; joskus käy tuuri, ja opiskelijaa saa opettaa paljonkin läpi lukiotien. Olen kuitenkin aloittanut ykkösvuotisten kanssa sekä 1- että 4-moduulit niin, että opiskelijat joko kirjoittavat yksin tai keskustelevat ryhmissä lukemisestaan: henk.koht. lukemisen historia pienestä tähän päivään saakka (mm. luettiin satuja, mitä luin viimeksi, lempigenre, vinkkaa kaverille). Annan joitakin kysymyksiä vinkiksi siitä, mitä voisi tekstissään/keskustelussa tuoda esiin. Usein kootaan myös koko ryhmän kanssa havaintoja lukemisen muuttumisesta iän myötä tms.

Satu Pikkarainen 11/7/24 6:11AAMUPÄIVÄ

Hei!

Satu Pikkarainen 11/7/24 6:16AAMUPÄIVÄ

Minä olen kirjoittanut 7- luokkalaisten minä ja kirjallisuus esseeseen, jossa on tullut pohtia omaa lukemista ja kirjallisuutta. Esseessä on tullut aloittaa kirjallisuuden muistelmat lapsuudesta (lempikirjat, lukurutiinit jne). Minkä ikäisenä opit lukemaan, ja mitä tykkäsit lukea aluksi. Miten lukeminen muuttui alakoulun aikana, mitä kirjallisuutta luit. Esseessä on pitänyt pohtia, mitä kotona luetaan, lukeeko muu perhe ja käytetäänkö kirjaston palveluita. Lopuksi on pitänyt kirjoittaa lukemisen merkityksestä ja siitä, millainen lukija olen nyt. Millaista lukemista on tarjolla ja miten voisit löytää itselle mielekästä lukemista (esim. koulun kirjavinkkaukset, kirjasetymet ym.). Loppukysymyksenä on tullut pohtia vielä, miksi lukeminen on tärkeää. Essee on avartaneet monien suhtautumista lukemiseen.

Marjaana Niiranen 11/7/24 10:06AAMUPÄIVÄ

Seiskat miellä kirjoittavat kirjoitelman Minä lukijana, josta Satu K. kertookin yllä tarkemmin. Se on todettu hyväksi. Olen luetuttanut kaikilla oppilailta syksyisin Jyri Paretskoin Savon Sanomissa ilmestyneen kolumnin Heikkoo lukijaa viedään kuin pässiä narussa. Se on minusta oiva, eivät ymmärrä otsikkoa, siinä ensimmäinen havainnollistus. Nyt ainakin heikkojen lukijoiden kohdalla on muutos nähtävissä, kun saimme mahtavan selkokielen kirjakäsitteen, ovat innostuneet lukemaan niitä. Pitäisi olla luokissa enemmän nähtävillä uusia lukukirjoja. Teetän kaikille vielä lukemisesta erillisen kyselyn.

Marjo Salonen 11/7/24 11:45AAMUPÄIVÄ

Teimme tänä syksynä lukijakyselyn yläkoulumme oppilaille. Kysyimme seuraavia asioita. 1. Millä luokka-asteella opiskelet? 2. Millaista kirjallisia tekstejä luet vapaa-ajallasi eniten? (valmiit vastausvaihtoehdot) 3. Kuinka monta kokonaisteosta luet vuodessa? (valmiit vastausvaihtoehdot) 4. Milloin olet viimeksi lukenut kokonaisen romaanin? 5. Mitä lukeminen sinulle merkitsee? 6. Mitä teet vapaa-ajallasi? 7. Mikä mielestäsi innostaisi nuoria lukemaan enemmän? Kyselyn pohjalta paikallislehti teki jutun nuorten lukemisesta.

Essi Lähteenmäki 11/11/24 11:37AAMUPÄIVÄ

Lukijuuskyselyyni vastasi reilu sata 7.-9.-luokkalaista. Osa heistä on mielestään innokkaita tai monipuolisia, osa taas laiskoja tai huonoja lukijoita. Lukeminen rauhoittaa, lisää sanavarastoa tai tietoa ja avaa ovia uusiin maailmoihin. Joillakuilla syynä lukemattomuuteen on ajan puute. Aikaa kuluu kirjoihin syventymiseen sijaan esimerkiksi puhelimella. Myös liian pitkät kirjat heikentävät lukumotivaatiota. Toisten on hankala keskittyä lukemiseen. Lukemotivaatiota / lukemista lisääviksi tekijöiksi mainittiin paitsi lyhyempien, myös mielenkiintoisten tai toisten valitsemien kirjojen äärelle löytäminen.

Riikka Mönki 11/11/24 12:45ILTAPÄIVÄ

Kuudesluokkalaisten ja seiskaluokkalaisten kanssa sopii käytettäväksi seuraavanlainen Forms-kysely. Ryhmästä riippuen osa kysymyksistä on avoimesti kirjoitettavia vastauksia ja osa monivalintoja valmiine vastausvaihtoehtoineen.

Millaiset kirjat kiinnostivat sinua eniten päiväkotii-ikäisenä?

Nautitko pienempänä, kun aikuinen luki sinulle ääneen?

Millaiset kirjat kiinnostavat sinua eniten tällä hetkellä?

Millaisissa tilanteissa ja paikoissa luet nykyisin?

Miten usein käyt kirjastossa?

Kuunteletko äänikirjoja?

Tuntuuko joidenkin tekstien lukeminen sinusta joskus hankalalta?

Mikä on paras koskaan lukemasi kirja?

Miksi lukutaito on ihmiselle tärkeää?

Miten kuvailisit itseäsi lukijana?

Kuvaile tilannetta, jossa olet pystynyt parhaiten keskittymään lukemaasi tekstiin.

Suvi Koskela 11/11/24 2:39ILTAPÄIVÄ

Tällaisen kyselyn teetin seiskoilleni:

- Millainen lukija olet?

- Millaisia kirjoja luet (tai kuuntelet) mieluiten?

- Mikä sinulle on lukemisessa tärkeää?

- Missä luet mieluiten?

- Mikä lisää intoa lukea?

- Mikä vähentää intoa lukea?

- Mistä saat kirjavinkkejä?

- Mikä saisi sinut lukemaan enemmän?

Vastauksissa ei ollut oikeastaan mitään minua yllättävää. Osa oppilaista lukee paljon ja jatkuvasti, osa vähän ja osa ei juuri lainkaan. He osasivat hyvin eritellä, millaisista kirjoista he pitävät, ja niillä, jotka lukivat paljon, lukeminen oli reitti uusiin maailmihin ja rentoutumiseen. Suurin osa piti mukavaa ympäristöä ja hiljaisuutta tärkeimpinä tekijöinä (mieluisen kirjan lisäksi) siihen, että on intoa lukea.

Vastauksissa siihen, mikä saisi oppilaat lukemaan enemmän, korostuivat se, että pitäisi löytää mieleistä lukemista, ja se, että lukemisesta pitäisi seurata jokin palkkio.

Kyselyn jälkeen oli kyllä hyvä mennä kirjastoon valitsemaan lukemista, kun tiesin jo, että joukossa on paljon sellaisia, jotka tykkäävät fantasiasta. Varmaankin otan kyselyn käyttöön uusien seiskojen kanssa jatkossakin.

Maiju Korkealaakso 11/12/24 2:25ILTAPÄIVÄ

Kirjagram on hyvä paikka löytää nuortenkirja suosituksia ja saada oppilaat innostumaan lukemisen sosiaalisesta puolesta. Kirjagram postaus voisi olla yksi tapa käsitellä luettua kirjaa ja postaus voisi olla instagramin sijaan myös esimerkiksi koulun ilmoitustaululla/seinällä, johon kirja-arviot voisi laittaa esille muillekin nähtäväksi. Kirjagramissa hyviä tilejä nuorten kirjoista myös suomen kielisistä on mm. @tarinannuppuja @poc-lukupiiri mutta myös monen eri # kautta voi löytää hyviä vinkejä ja voi antaa myös oppilaiden etsiä sieltä kirja luettavaksi. Nyt on tullut myös kirjatrailereita nimenomaan tiktokiin ja instagramiin, josta voi katsoa lyhyen kuva koosteen liittyen kirjan tunnelmaan ja teemoihin. Sellaisenkin tekeminen kirjan lukemisen jälkeen voisi olla oppilaille innostava tapa suosittelaa omaa kirjaa.

Humble Centipede 11/13/24 1:52ILTAPÄIVÄ

Hanna-Kaisa Lahti/Tein kyselyn 9.luokkalaistilalle ja kohdistin sen erityisesti heille, jotka lukevat paljon ja suhtautuvat myönteisesti kirjallisuuteen ja lukemiseen. Toki kaikki saivat vastata halutessaan. Keskityin lähinnä somen käyttöön lukuvinkkien saamiseksi. Kyselin mm. seuraavia kysymyksiä: Miten käytätte somea lukuvinkkien etsimiseen? Ketä seuraatte ja missä sovelluksissa? Minkälainen on hyvä kirjavinkkaaja somessa? Ovatko lukuvinkkien kautta saadut kirjat olleet mieleisiä vai eivät? Miten lukuharrastus on vaikuttanut koulunkäyntiin, esim. lukuopetuksen tai kirjoittamiseen ym.? Pitäisikö somea käyttää myös koulussa äikän tunneilla lukuvinkkien etsimiseen?

Tanja Kiviahho 11/17/24 6:53ILTAPÄIVÄ

Toimin yhden lukuvuoden lukutaitohankkeessa koordinaattorina ja hankkeen puitteissa teetin yläkoululaisille alla olevan kyselyn sekä syksyllä että keväällä. Tarkoituksena oli tarkastella asennetta lukemiseen sekä sitä, tapahtuuko syksyn ja kevään välillä muutosta lukemisen suhteen, kun lukeminen oli hankkeen aikana enemmän esillä. Kyselyn otsikko oli Näin minä luen. 1. Luen yleensä vapaa-aikanani: lehtiä / kaunokirjallisuutta / tietokirjallisuutta / sarjakuvia / tekstejä internetistä. Jokaisen kohdalle vaihtoehdot en ollenkaan / vähän / jonkin verran / paljon. 2. Kuinka paljon käytät lukemiseen aikaa päivittäin? (vaihtoehdot) 3. Kuinka usein käyt kirjastossa? 4. Luetko mieluiten painettuja vai sähköisiä kirjoja? Entä pidätkö äänikirjoista? 5. Miten tärkeänä asiana pidät lukemista ja lukutaitoa asteikolla 0-5 koulussa ja opinnoissasi / vapaa-ajalla? Tämän saman kyselyn voisi teettää tietysti myös nykyisille oppilailleen.

Anu Reinikainen 11/19/24 3:01ILTAPÄIVÄ

Kattavasti tullut ideoita. Jonkun lukehtävän voisi teettää esim. vapaavalintaisen kirjan kohdalla siten, että luodaan 2-3 oppilaan lukutukiryhmät, joissa luetaan osittain yhdessä ja jutellaan mahdollisista vaikeuksista, mitä lukemisessa on ilmennyt ja syistä tähän sekä onnistumisista ja hyvistä lukuhetkistä ja syistä sujuvuuteen (oma fiilis, teoksen sisältö, ympäristö). Näitä keskusteluhetkiä esim. kerran vkossa tunnilla (ja lukuaikaa), ja ryhmä kirjaa ylös asioita. Viimeisellä kerralla pohditaan vielä, auttoiko ryhmä ja miten. Nämä voidaan purkaa luokassa sitten kun kirjat on luettu ja muut siihen liittyvät yksilötehtävät tehty. Sellaisia kevyitä koko ryhmän tukikeskusteluitakin voisi joskus tehdä, että kun on kirja luettavana, saa jakaa anonymisti tunteita ja vaikeuksia ja vinkejä esim. Kahootissa. Näistä voidaan keskustella.

Sanni Laitinen 11/20/24 12:58ILTAPÄIVÄ

Olen usein teettänyt opiskelijoilla erilaisten lukemista ja kirjallisuutta käsittelevien kurssien alussa Minä lukijana -tekstin. Tässä kaksi vaihtoehtoista tehtävää tekstille. A) Piirrä tai kuvaa ensin itsesi lempilukupaikassasi lukemassa. Kirjoita kuvan ympärille ajatuksiasi lukemisesta. Vastaa esimerkiksi seuraaviin kysymyksiin: 1. Millaisia kirjoja sinulle luettiin lapsena? 2. Millaisia kirjoja luit (tai kuuntelit) alakouluiässä? 3. Millaisia kirjoja luit (tai kuuntelit) yläkoulussa? 4. Millaista kirjoista pidät, mistä et pidä? 5. Vältteletkö jonkinlaista kirjallisuutta ja miksi? 6. Millainen kirjallisuus sinua kiinnostaa? 7. Kuinka usein luet kirjoja? 8. Onko kirjojen lukeminen sinulle mieluista vai ei? Miksi? 9. Mitä kaikkea muuta luet kuin kirjoja? 10. Mitä ajattelet lukemisesta ja lukutaidosta? B) Laadi aikajana. Sijoita aikajanelle itsellesi lukemisen kannalta merkityksellisiä hetkiä ja kuvaile itseäsi lukijana elämän eri vaiheissa. (Esimerkiksi: 4-vuotiaana innostuin sarjakuvalehtien katselemisesta. 6-vuotiaana opin lukemaan. jne.) Mainitse myös kirjoja / lehtiä / muita tekstejä, jotka ovat olleet sinulle mieluisia tai tärkeitä. Mieti lopuksi, millainen lukija voisit olla vanhempana. Voit käyttää apuna A-vaihtoehdon kysymyksiä.

Mikko Kuismin 11/22/24 8:41AAMUPÄIVÄ

Kuten moni muukin, kirjoitutan seiskaluokkalaisilla kirjeen opettajalle. Siinä apukysymyksinä on myös kirjallisuuteen ja lukemiseen liittyviä kysymyksiä. Esimerkiksi seuraavanlaisia: Tykkäätkö lukemisesta? Perustelee.

Millaisia kirjoja luit lapsena?

Millaisia kirjoja olet lukenut alakoulussa?

Oletko suorittanut lukudiplomia alakoulussa?

Miksi lukeminen on mielestäsi tärkeää?

Millaisia kirjoja haluaisit lukea yläkoulussa?

Mikä motivoisi sinua suorittamaan lukudiplomin yläkoulussa?

Lukisitko mieluiten kirja paperisena, sähköisenä vai kuuntelisitko äänikirjaa? Lisäksi yläkouluun eri vaiheissa, eri luokka-asteilla ja valinnaiskursseilla teetän Forms-kyselyitä. Eräs huolestuttava seikka tulee usein esiin varsinkin yhdeksäsluokkalaisten vastauksissa ja kirjoitelmissa: moni kokee, ettei SUK-oppiaine ole tarpeellinen kakkosluokan (!) jälkeen, koska "kaikki osaavat sen jälkeen lukea ja kirjoittaa". Nämä kommentit ovat varmasti vähän tarkoituksellisen kärjistettyjä, mutta olen usein miettinyt, miten SUK-oppiaineen arvostusta voisi lisätä.

Henna Rangell 11/22/24 12:54ILTAPÄIVÄ

Kirjagram vaikuttaa opettajallekin hyvältä tavalta löytää nuorille sopivia ja tuoreita kirjoja. Sen avulla voisi esimerkiksi tehdä kirjavinkkauksia/kirjalistoja opiskelijoille. Kirjagramsuomi-tilillä vinkattiin kirjoja laidasta laitaan ja sitä kautta pääsi tutustumaan kirjagrammaajiin helposti. Nuorten kirjoja vinkattiin myös tilillä yakirjavinkit, jonka kautta pääsi tutustumaan myös yksittäisiin kirjatileihin. Kirjagramia voisi käyttää esim. siten, että opiskelijat tekisivät sen avulla yhteistyössä kirjallistan jollekin opintojaksolle (esim. lukion Kirjallisuus 1) ja siitä tulisi valita opintojaksolla luettava kirja. Lisäksi kirjasta voitaisiin lukemisen jälkeen tehdä julkaisu, jota voisi jakaa omassa somekanavissaan tai oppilaitoksen somessa. Myös kirjatraileri-tyyppinen toteutus voisi innostaa nuoria lukemaan tai olla ainakin innostava tapa käsitellä kirjaa.

Ieenalemilainenhonkanen 11/22/24 5:13ILTAPÄIVÄ

Meillä kaikki uudet 7. luokkalaiset (S1 ja S2) kirjoittavat ensimmäisen jakson alussa kirjeen opettajalle, jossa he kertovat itsestään ja aiemmista suomen kielen opinnoistaan. Tämän tehtävän apukysymyksissä on muutamia lukemiseen liittyviä kysymyksiä. Ajattelen, että tätä osaa voisi hyvin laajentaa lisäkysymyksillä, esimerkiksi millaisessa paikassa lukee mieluiten, kenen kanssa lukee mieluiten ja ehkä myös kenelle lukee mieluiten.

Anni Nissinen 11/24/24 2:02ILTAPÄIVÄ

Ylen parin vuoden takaisessa uutisessa Kirjafanit ovat löytäneet uuden kodin Instagramista - näin toimii #kirjagram, johon myös kustantajat ovat kiinnittäneet huomionsa (23.7.22) avataan kirjagram-ilmioitä useammasta näkökulmasta. Tutkin Instagramista kirjagramsuomi-tiliä, joka kertoo olevansa Suomen suurin kirjagram-yhteisö. Tutustuin tarkemmin muutamiin tiliä ylläpitäviin kirjagrammaajiin, kuten @tarinannuppuja ja @sivuvaikutuksia. Kirjagrammauksessa viehättävät harkitut kuvat sekä tietysti esittelytekstien lyhyys ja näennäinen helppous. Koulussamme on vaatimaton koulukirjasto ja sitä hoitamassa pätevä oppilastiimi. Päätimme nyt tiimin kanssa tehdä ensimmäiset kirjagrampostaukset koulun käytävillä pyörivään info-tv:seen. Kevätlukukaudella jatkamme kasiin kanssa postauksia fantasiakirjoista.

Kirsi Isoranta ja Eija Vuorinen 11/25/24 8:51AAMUPÄIVÄ

Lukemiskysely lukion ensimmäisen vuoden opiskelijoille:

1. Mitä hyviä lukumuistoja sinulla on lapsuudestasi tai nuoruudestasi?
2. Mitä luet nykyisin (kaikki lukeminen lasketaan)?
3. Mikä motivoisi sinua lukemaan vielä enemmän?
4. Miten koulussa voitaisiin tukea lukemista?
5. Oletko hyvä uppoutumaan lukemiseen? Häiritseekö jokin keskittymistäsi?
6. Mitä mieltä olet somessa olevista kirjavinkkauksista?
7. Nimeä muutama nuoria kiinnostava kirja.

Käytämme vastauksia, kun suunnittelemme koulun lukukampanjaa ja opintojakojen lukutehtäviä.

Viima Loponen 11/25/24 10:06AAMUPÄIVÄ

Tarinannuppuja on Ulla Onervan pitämä kirjagram. Hän tekee värikästä sisältöä YA-kirjallisuudesta, nuortenkirjoista ja jopa selkomukautuksista. Hänen sisältöjään on hyödynnetty esimerkiksi Särmän digimateriaaleissa. Ullan kirjavinkkauksista saa hyviä vinkkejä, mitä nuoret lukevat ja mitkä kirjat trendaavat. Olen pohtinut teettäväni seiskoilla kirjavinkkauksia, joita voitaisiin julkaista nimettömänä koulun someen. Hauska idea olisi myös hankkia koululle muutama trendaava kirja, piilottaa ne kirja-aarteen etsintään ja lähettää koulun somen kautta vinkkejä etsintöihin: nopeimmat saisivat kirjan itselleen ja toivottavasti koulu kuhisisi etsijöitä.

L Nurmesniemi 11/25/24 10:21AAMUPÄIVÄ

Kirjagramit vaikuttavat tosi mielenkiintoisilta, ja niitä voisi todellakin hyödyntää opetuksessa. Lukiossamme toimii aktiivinen lukupiiri, joten jollakin kerralla lukupiiriläiset voisivat valita nykykirjallisuuteen kuuluvan kiinnostavan teoksen kirjagramista, esimerkiksi Emmin kirjakasa -nimiseltä Instagram-sivulta, jolla on vinkkauksia useista uutuusteoksista. Kirjagramia olisi kiva hyödyntää luettavia kirjoja etsittäessä myös jollain pakollisella opintojaksolla, kuten ÄI5:lla tai ÄI6+7:lla, jos opiskelijoilla olisi vapaus valita luettavakseen jokin ajankohtainen teos.

Enthu 11/25/24 10:47AAMUPÄIVÄ

Ammatillisella toisella asteella minulla on ollut käytössä lukemiseen liittyvä kysely, joka painottuu asiateksteihin, lähteiden valintaan ja lukutekniikkaan. Tehtävänannosta viisastuneena lisäsin siihen nyt kysymyksiä myös tunnepuoleen liittyen: Mikä piirre tekstissä saattaa olla mielestäsi houkutteleva? Miksi? Mikä piirre tekstissä saattaa olla sellainen, ettet halua lukea tekstiä? Miksi?

Kaisa Jänis 11/25/24 10:52AAMUPÄIVÄ

Ammatillisella toisella asteella minulla on ollut käytössä lukemiseen liittyvä kysely, joka painottuu asiateksteihin, lähteiden valintaan ja lukutekniikkaan. Tehtävänannosta viisastuneena lisäsin siihen nyt kysymyksiä myös tunnepuoleen liittyen: Mikä piirre tekstissä saattaa olla mielestäsi houkutteleva? Miksi? Mikä piirre tekstissä saattaa olla sellainen, ettet halua lukea tekstiä? Miksi? (Pahoittelut, että tämä tulee kahteen kertaan. Tuota nimimerkkijulkaisua ei pystynyt enää poistamaan tai muokkaamaan puhelimitse tai millään, kun oli sulkenut tiedoston välillä.)

Katriina Koponen 11/25/24 11:45AAMUPÄIVÄ

Teetin kolmelle ryhmälle kyselyn, ja nostan siitä tuon monen mainitsemän somen rinnalle myös sen, että opettajan ja tarjolla olevien kirjojen (myös enkun luokassa!) merkitys toistui. Nämä mainittiin valintaperusteina somen ja kaverien suositusten rinnalla. Lisäksi kiinnostavaa oli, että muutama mainitsi sen, että klassikot kiinnostavat. Joskus mietin kärjistään, että jos saa valita minkä tahansa kirjan, silloinhan millään kirjalla ei ole väliä.

Krista Mäki-Kala 11/25/24 1:40ILTAPÄIVÄ

Itse olen teettänyt lukemiseen liittyviä kyselyitä yläkoulussa joka vuosiluokalla aina hieman eri näkökulmasta. 7. luokalla oppilaat kirjoittavat minulle sähköpostin, jossa he kertovat suhtautumisestaan oppiaineeseen ja pohtivat lukutottumuksiaan, aiempia lukukokemuksiaan ja itseään lukijana. 8. luokalla keskustelemme vaikuttavista kirjoista, ja oppilaat jakavat ryhmissä pohdintojaan siitä,

miten lukeminen on vaikuttanut heidän käsityksiinsä ja ajatuksiinsa elämästä. Lisäksi pohdimme, mitkä asiat kannustavat tai lannistavat lukemisessa. Genrekirjojen yhteydessä etsimme sitä omaa lempigenreä ja pohdimme, mikä juuri siinä genressä kiinnostaa ja mikä ylipäätään tekee kirjasta houkuttelevan. 9. luokalla oppilaat kirjoittavat minulle pohtivan esseen suhteestaan suomen kieleen. Sen yhteydessä he esittelevät esimerkiksi, milloin ovat oppineet lukemaan, mitkä lapsuuden tarinat ovat jääneet mieleen ja miten suhde lukemiseen on vuosien saatossa muuttunut. Olen kokenut tämän jatkumona etenevän lukemiskyselyn todella hyvänä, koska se palastelee isoja kysymyksiä ja hedelmällisiä pohdintoja sopiviksi kokonaisuuksiksi, joihin oppilaat jaksavat keskittyä ja paneutua.

Maria Hokkanen ja Susanna Kaarniemi 11/25/24 2:14ILTAPÄIVÄ

Tutustuimme kirjagrammaajiin ja innostuimme asiasta. Suunnitelmissa olisi, että perustaisimme koulun oman kirjagram-tilin. Meillä on innokkaita lukuvälkkään osallistujia, joista voisimme saada kirjagrammaajia. Tilin voisi liittää koulun Instagram-tilin alle.

Stenberg Pia-Riitta 11/25/24 4:32ILTAPÄIVÄ

Pia-Riitta Stenberg kirjagrammaus. Tutkin hakusanalla useampaa kirjagrammaaraa ja mietin, miten voisi perustaa jonkin ryhmän tai luokan oman kirjagrammaustilin, sillä idea oli minusta loistava. Kollegan kanssa keskusteltuani kuitenkin pohdin, miten se on mahdollista: kenellä on ylläpito-oikeudet ja sopiiko ”pakollinen” jonkin opintojakson tehtävä opiskelijan inststiliin. Miten hashtagia voisi käyttää. Vielä en keksinyt vastausta. 😊 Laitoinkin itse kirjagrammaajia seurantaan ja kehotan opiskelijoita tekemään samoin. Vai pitäisikö minun esim. sivun ylläpitäjänä ensin vastaanottaa kultakin opiskelijalta kuva ja liittää se sitten itse tilille. Miten tämä ryhmän yhteinen instatili käytännössä toimii vai toimiiko se?

Tytti Majanen 11/25/24 8:10ILTAPÄIVÄ

Luen itse paljon ja minulla on tapana usein kertoa oppilaille lukemistani kirjoista. Ainakin joitain kiinnostaa. Viimeksi kerroin Vesa Sisätön mölätyskirjasta ja sitähän varsinkin eräs kasiluokka innostui. Siinä sitten keskustelimme mölätöksistä ja joku jopa kysyi, että onkohan kirjaa kirjastossa. Tästä voisin päätellä, että kirjagram videot saattaisivat kiinnostaa, mutta ne eivät säisi olla tylsiä, sellaisiakin löytyi kun selailin. Niiden pitäisi puhutella nuoria. Keväällä aion taas teettää vinkkausvideon oppilailla yhdestä lukemastaan kirjasta. Sitä ennen katsomme muutamia vinkkauksia esimerkiksi.

Päivi Nikkilä 11/25/24 9:14ILTAPÄIVÄ

Päivi Nikkilä Täällä on jo monta kertaa mainittu lukutottumusten ja -mieltymysten kartoitus. Teetän 7.-luokkalaisilla miellekartan, johon olen antanut vinkiksi mm. seuraavanlaisia asioita: Kirjoja, joita muistan lapsuudesta; Näitä kirjoja rakastan / suosittelen; Kirjähyllystäni löytyy; Tätä haluaisin lukea; Lempipaikkojani lukea; Miksi luen; Miksi en harrasta lukemista; Näitä olen lukenut koulussa; Kotiväen suosikkilukemista; Lempihenkilöitäni tai -hahmojani kirjoissa; Lempisarjakuvani. Tuotosta voi kuvittaa ja värittää, ja joku aina paneutuukin tehtävään huolella. On hauska kuunnella, kun jotkut juttelevat lapsuutensa lempikirjoista.

Henriikka Byckling 11/26/24 8:33AAMUPÄIVÄ

Kyselin oppilailta, mistä he mieleusti poimivat lukuvinkkejä, ja Kirjagram sekä Booktok nousivat esille keskusteluissa. Itsekin intouduin selaamaan Kirjagramia sekä Kirjatubea. Lisään nämä kanavat ehdottomasti vinkkilistalle.

Riitta-Elina Valaja 11/26/24 8:55AAMUPÄIVÄ

Kokosimme ennen syksyn kirjastovierailua seiskojen kanssa taululle ajatuksia lukemisesta ja ikimuistoisista kirjoista. Ysien kieliesseessä moni pohti itseään lukijana. Keskustelimme sitten opitunnilla lukuinnostuksen katoamisesta. Ysit mieltivät ryhmässä vinkkejä, joilla nuoria kannustettaisiin lukemaan enemmän. Lukuvälitunteja pidettiin toimivina. Kasit puolestaan toivoivat enemmän lukutunteja ja lukuvälitunteja.

Annukka Haapakoski ja Jonna Wirén 11/27/24 9:00AAMUPÄIVÄ

A14-opintojakson (Kirjallisuus 1) alussa kysymme opiskelijoilta heidän suhteestaan kaunokirjallisuuteen ja sen eri lajeihin. Ennen kyselyä on palauteltu mieleen proosan, lyriikan ja draaman keskeisiä piirteitä. 1. Mikä kaunokirjallisuuden lajeista on sinulle tutuin ja vierain? Miksi? 2. Mitä muistoja sinulla on kaunokirjallisuudesta ja sen lukemisesta? 3. Mikä innostaa sinua lukemaan? Mikä estää sinua lukemasta? 4. Mikä on viimeisin lukukokemuksesi? Millainen se oli ja miksi? Jonna Wirén ja Annukka Haapakoski., Tammerkosken lukio

Tarja Laatikainen, Mervi Mutanen 11/28/24 11:32AAMUPÄIVÄ

Mervi Mutanen, Tarja Laatikainen

Teetämme uusille seiskaluokkalaisille alkukartoituksen Socrativessa. Kysymme mm. elokuvaan, teatteriin ja peleihin liittyviä asioita.

Lukemisesta olemme kysyneet näin:

1. Mikä seuraavista väitteistä kuvaa sinua parhaiten?

Olen oikea lukutoukka. Luen aina ja kaikkialla.

Luen aika paljon.

Luen pakolliset koulussa.

Koulussa lukemani teokset jäävät usein kesken.

En ole koskaan lukenut yhtään kirjaa.

2. Lempilajini kirjallisuudessa?

Sarjakuvat

Elämäkerrat

Fantasia

Scifi

Kauhukirjallisuus

Salapoliisikirjat

Rakkausromaanit

3. Mikä on paras lukemasi kirja? Perustelee.

Jenny Heinonen 11/28/24 2:30ILTAPÄIVÄ

Tänne on tullut todella paljon hyviä ideoita ja kokemuksia, joista aion ammentaa tulevaisuudessa!

Palaan töihin opintovapaalta ensi viikolla ja voisin heti alussa teettää uusilla seiskaluokkalaisillani kirjoitustehtävän minä lukijana - aiheesta. Olen teettänyt aiemmin mediaelämäkertaa, mutta teksti suoraan lukemiseen liittyen olisi varmasti todella avartava. Aion poimia täältä ideoita ja kysymyksiä tuota tekstiä varten. Iso kiitos siis kaikille, jotka ovat tänne niitä laittaneet!

Lisäksi aion avata itselleni opettaja-instatilin (en ole lainkaan somessa) ja ajattelin tehdä tämän yhdessä erään ysiluokkani kanssa. He pääsevät opettamaan minulle instan käyttöä. Samalla voimme keskustella someen liittyvistä hyvistä ja huonoista puolista ja siihen liittyvästä kriittisyydestä. Tämän myötä tutustun myös kirjagramiin (jota tutkin jo puolisoni some-tilin avulla) ja esittelen sen oppilailleni. Kenties luomme koulullemme oman kirjagram-tilin / sivuston.

Itse olen vetänyt vapaamuotoisia keskusteluja luokissa lukemiseen liittyen myös siitä näkökulmasta, miten aiheen käsittelyä voisi koulussa kehittää ja miten nuoria voisi tukea lukemisessa. Nämä keskustelut ovat olleet erittäin antoisia.

Anne Laamanen 11/28/24 7:57ILTAPÄIVÄ

Kuten niin moni muukin, niin minäkin teetan lukio-opintojen aluksi kirjoitustehtävän, jossa opiskelijat kirjoittavat itsestään lukijoina, kirjoittajina ja puhujina. Lukemisesta kysyn hyvin samanlaisia asioita kuin muutkin: esimerkiksi miten lukeminen on muuttunut vuosien aikana, mitä ja missä lukevat, onko mieluisin lukemisen tapa painettu, digi- vai äänikirja sekä millaisena lukijana näkee itsensä tulevaisuudessa. Meillä on pieni lukio, jossa on nyt toista vuotta eläinlääketieteelliseen valmentava linja. Nyt opiskelijoista suurin osa tuleekin muualta kuin omasta yläkoulustamme. Nämä aloituskirjoitukset tutustuttavat minut varsinkin muualta tuleviin opiskelijoihin niin henkilökohtaisella kuin kirjoittamisenkin tasolla.

Katri Kauppinen 11/29/24 8:29AAMUPÄIVÄ

Olen tutustunut useisiin kirjagrammaajiin. Ulla Lehtinen, Henriika Tulivirta, Mikko Toiviainen ja kirjailijoista esimerkiksi Saara Rostedt ja Elina Pitkäkangas ovat sellaisia, jotka tuottavat säännöllistä positiivista ja hauskaakin sisältöä. Opiskelijoillekin osa näistä on tuttuja kirjatokin/booktokin kautta. Kirjagrammaamista olen hyödyntänyt mm. niin, että opiskelijoiden on pitänyt tutustua lukulistan kirjoihin somessa. Olemme myös tehneet lukemistamme kirjoista kirjagram-/booktok-päivityksiä. Vinkkaan myös kaikissa väleissä hyvistä tyypeistä, nostan esille kiinnostavia postauksia ja puhun lukemisen yhteisöllisyydestä myös somen yhteydessä.

Anna-Maria Rönkkö ja Maria Kuula 11/29/24 11:26AAMUPÄIVÄ

Äil-opintojaksolla, osana laajempaa esittelykirjettä, opiskelijat saavat kertoa myös lukijuudestaan oheisten kysymysten avulla: 1. Milloin opit lukemaan? 2. Miten lukuharrastuksesi on kehittynyt vuosien varrella? 3. Millaisesta kirjallisuudesta pidät ja miksi? 4. Mitä lukeminen sinulle merkitsee? 5. Mitä muita tekstejä kuin kirjoja luet? 6. Millaisia kirjoja toivoisit lukon äidinkiessä luettavan ja miksi? 7. Mikä saisi sinut innostumaan lukemisesta?

Mari Teinilä-Achrén 11/29/24 1:28ILTAPÄIVÄ

Ammatillisella puolella helpoin tapa selvittää lukutottumuksia ja -kokemuksia on varmasti kyselyn tai kirjoitelman teettäminen. Näissä opiskelija pääsee avaamaan omia ajatuksiaan juuri sen verran kuin haluaa. Erityisen kiinnostavaa olisi saada opiskelijoilta vinkkejä siihen, miten heitä olisi mahdollista motivoida lukemaan tai ylipäänsä mikä saisi heidät kiinnostumaan kirjoista. Aiemmissa vastauksissa on jo tullutkin erinomaisia kysymyskysymyksiä, joita voisi käyttää amiksessakin, mutta on toki myös muistettava, että iso osa opiskelijoistamme ei ole koskaan lukenut yhtään kirjaa, joten kysymyksiä olisi varmaankin syytä painottaa juuri kehittämissuuntaan. Esim. 1. Mikä saisi sinut tarttumaan kirjaan? 2. Jos lukisit nyt kirjan, millaisista asioista toivoisit siinä puhuttavan? 3. Milloin sinulla olisi paras hetki päivässä keskittyä kirjaan? 4. Oletko joskus aloittanut kirjan, mutta se on jäänyt kesken? Osaatko sanoa, miksi et saanut sitä luetuksi loppuun?

Johanna Rinne 11/29/24 1:32ILTAPÄIVÄ

Koulussamme on aktiivisesti yritetty kehittää koulun omaa kirjastoa. Pienimmät yhtenäiskoulun oppilaat ovat saaneet piirtää toiveitaan ja myös miettiä, millaiset asiat liittyvät lukemiseen innostumiseen. Myös kirjavalikoimaa pyritään kehittämään toiveiden mukaan. Alakouluikäiset olisivat toivoneet koulun kirjastoon akvaariota, mutta sitä ei ole pystytty toteuttamaan, koska kesällä akvaarion hoitaminen olisi ollut liian haasteellista. Olisi myös hankalaa valvoa, ettei kaloille ja akvaariolle aiheuteta tahallaan haittaa... Sohva, pehmeät tyynyt ja ylipäänsä olohuonemainen kodikas tila on innostanut lukemaan, kun kirjahyllyt kiertävät tilaa.

Marjatta Myyry 11/29/24 7:20ILTAPÄIVÄ

7.-luokkalaistemme pohtivat ylipäänsä lukemista ja tekivät seinälehtiä aiheesta Miksi kannattaa lukea? Lukemisen hyötyjä tuli esille hyvin monipuolisesti. Lukijakuntaakin saimme tavallista enemmän, kun seinälehdet olivat esillä käytävällä myös koulun hyvinvointimessujen aikaan. Näille messuille ala- ja yläluokkien oppilaat suunnittelivat luku- ja runonurkan, joiden ohjaajina he sitten toimivat. Lukeminen ei olekaan äikän pakkopullaa vaan osa hyvinvointiamme!

Merja Mäenpää 11/30/24 12:52ILTAPÄIVÄ

Merja Mäenpää

Turun Lyseon koulu

Runosmäen yksikkö

Teetin kyselyn kahdeksannen luokan oppilaille:

- 1) Kerro parhaista lukukokemuksistasi.
- 2) Mikä lisäisi lukumotivaatiotasi? Mikä innostaisi sinua lukemaan enemmän kirjoja?

3) Miten äidinkielen oppiaineessa voitaisiin lisätä lukumotivaatiotasi? Millaisia tehtäviä/kirjoja/oppitunteja? Anna vinkkejä opettajallesi, millaiset lukukokemukset olisivat mukavia/millaiset lukutehtävät innostaisivat sinua lukemaan enemmän.

Vastauksia:

Tehtävän 1 parhaista lukukokemuksista lyhyesti:

"Kun saa lukea aivan yksin kirjaa eikä ketään häiritse."

"Harry Potterit"

"Varmaan kotona lukiessa"

"Paras lukukokemus oli vanhassa koulussa lukutunneilla kun luettiin omia kirjoja kavareitten kanssa. Luin eläinkirjoja ja aku ankoja. Lukukokemuksen teki hyväksi kaverit."

Yhteenvetona voi sanoa, että hyvin monen parhaat lukukokemukset olivat niitä, kun sai lukea kotona rauhassa ja yksin, mutta hyvin monen parhaat lukukokemukset liittyivät myös alakoulun lukutunteihin, jolloin oli saanut valita itse jonkin mielenkiintoisen kirjan luettavaksi.

Tehtävän 2 vastauksissa toistui ajatus siitä, "että löytyis joku tosi kiinnostava kirja".

Tehtävän 3 vastausten yhteenvedoa:

Moni toivoi erityisiä lukutunteja (tunti viikossa), jolloin saisi lukea itse valitsemaansa kirjaa. Myös näitä tänä syksynä aloittamiani kirjastotunteja toivottiin jatkettavan: kirjastosta jokainen lainaa itseään kiinnostavan kirjan, jota saa lukea lukutunnilla. Useassa vastauksessa toivottiin myös tarpeeksi helppolukuisia kirjoja. Osa toivoi myös, että itse valituista kirjoista olisi silti tehtäviä, myös kavareitten kanssa vastattavia.

Susanna Hartikainen 11/30/24 4:45ILTAPÄIVÄ

Luettuani kaikki yllä olevat pohdinnat ja suunnitelmat ei minulla ole juuri uutta lisättävää. Olen samoilla linjoilla amisope Mari T-A:n kanssa, ja ihan samoja kysymyksiä esitämme kollegoiden kanssa tunneillamme. Kun luen kirjaa ääneen tunnin alussa, saatan lukemisen lopettaessani jättää jopa lauseen kesken; se herättää monet vaatimaan jatkoa - jonka he saavat itse lukea! Joskus tämä onnistuu ja opiskelija lainaa kirjan mukaansa. Usein juttelemme lukemisesta. Ilman Forms-kyselyitä.

Raija Kilpinen 12/1/24 9:52AAMUPÄIVÄ

Ykkösluokan oppilaiden kanssa voimme pitää lempikirjapäivän, jolloin jokainen tuo kouluun oman lempikirjan ja kertoo siitä. Tässä yhteydessä voimme keskustellen käydä läpi oppilaiden lukutottumuksia, kuinka usein luetaan, millaisia kirjoja luetaan jne.

Paula Riipinen 12/1/24 12:30ILTAPÄIVÄ

Erilaiset Minä lukijana -kirjoitustehtävät ovat toimivia, kuten on jo tullutkin esiin. Seiskojen kanssa on myös toiminut tehtävä, jossa oppilaat suunnittelevat oman mielikirjansa ja tekevät siihen kannet. Tämä antaa helposti tietoa heidän lukemistottumuksistaan ja siitä, mitä he pitävät kirjassa tärkeänä. Tämän tehtävän jälkeen heille on helpompi tarjota heitä kiinnostavaa luettavaa, ja usein he itsekin innostuvat etsimään kiinnostavaa luettavaa.

Taru Klaavu 12/1/24 3:29ILTAPÄIVÄ

Tehtävänannossa esitetyt, lukemista kartoittavat kysymykset ovat tietenkin jo sellaisinaan varsin mainiot, ja niitähän voi jokainen halutessaan laajentaa ja tarkentaa juuri niin paljon, kuin katsoo tarpeelliseksi. Tärkeä kysymys on mielestäni varsinkin se, mikä ei oppilaan näkemysten mukaan toimi eli ei innosta lukemaan tai suorastaan tappaa tuon innon. Toinen keskeinen kysymys on, mitä oppilaiden mielestä pitäisi tehdä lukuinnon kasvattamiseksi - tai ylipäänsä aikaansaamiseksi, se kun ei todellakaan ole mikään itsestäänselvyys. Jos oppilas ei lähtökohtaisesti ole millään tavalla kiinnostunut lukemisesta, onko hänen mielestään mitään, mitä asian edistämiseksi voitaisiin tehdä? Voisi olla hyödyllistä teettää lukemiskysely heti 7. luokan alkajaisiksi ja uusi kysely 9. luokan lopussa, jälkimmäinen toki hieman erilaisin kysymyksiin, joihin liittyisi luonnollisena osana oppilaan pohdinta yläkouluikäisistä lukukokemuksistaan ja asenteensa mahdollisesta muuttumisesta. Viime keväänä muuan 9.-luokkalaiseni (ei mitenkään suuremmin lukemisesta kiinnostunut), joka oli - ehkä hieman yllättäen - valinnut aineistopohjaisen kirjoitelmansa aiheeksi lukemiseen liittyvän tehtävänannon, kirjoitti tekstissään, että olisi hyvä, jos opettaja voisi käydä jokaisen oppilaansa kanssa pelkästään lukemiseen / kirjoihin liittyvän keskustelun vaikkapa kaksi kertaa lukuvuoden aikana. Jäin pohtimaan tuota pidemmäksikin aikaa, ja ideahan on aivan loistava. Ongelmana tässä, kuten niin kovin monessa muussakin hyvässä ideassa, on ikuisuus kysymys eli ajan rajallisuus. Olen ihmetellyt koko yli 20-vuotisen äidinkielenopettajaurani, miksi tästä oppiaineesta, joka sisältää niin monta olennaisen tärkeää kokonaisuutta, ei ole missään vaiheessa erotettu edes kirjallisuutta omaksi oppiaineekseen, jolla olisi ainakin yksi "ylimääräinen" vuosiviikkotunti. Eihän tällä tuntimäärällä kovin kummoisiin lopputuloksiin päästä, varsinkaan 7. ja 8. luokalla, joilla tämä oppiaine on ainoastaan kymmenesosa oppilaan viikkotuntimäärästä. Ja nyt puhutaan sentään omasta äidinkielestä! Jos jotakin muutosta voisi aivoa, tässä olisi mielestäni se kaikkein keskeisin. Palatakseni vielä ajatukseen, että kaikenlainen arviointi tappaa tehokkaasti lukuinnon, katson itse, että kirjan lukeminen / kuunteleminen on keskimääräiselle nykyoppilaalle sen verran suuri ponnistus, että haluan kyllä linkittää sen johonkin teokseen liittyvään, arvioitavaan tehtävään. Ihannemaailmassa oppituntiaikaa olisi niin paljon, että kirjoja voitaisiin lukea ja käsitellä myös enemmän omaksi iloksi, erilaisin ei-arvioitavin keinoin :)

Minna Salminen 12/1/24 5:00ILTAPÄIVÄ

Edellisen kommentin lukemiskeskustelu on mahtava idea, jonka yritän ottaa käyttöön. Kuten moni muukin, kirjoitutan sekä lukion ykkösillä että seiskaluokkaisilla Minä lukijana -kirjeen opelle. Lukuhistoriaa ja mieliaiheita kartoittavien kysymysten ohella siinä on aina myös kysymys, mitä minun olisi hyvä tietää sinusta lukijana tai äidinkielen opiskelijana. Kysymys on avoin, mutta olen ohjeistanut kirjoittamaan esimerkiksi siitä, mikä on helppoa tai hankalaa, ja olenkin saanut sen kautta usein tietoa esimerkiksi lukivaiveuksista tai siitä, millaiset tavat lukea ovat sopineet opiskelijalle. Toki myös erityisopettaja informoi diagnooseista, mutta on hyvä saada tieto suoraan opiskelijalta ja kuulla, mitkä keinot ovat toimineet, mitkä eivät.

Anna Skytte ja Heli Honkala 12/1/24 6:11ILTAPÄIVÄ

Aiomme teettää yläkoulussamme lukukauden viimeisellä kouluviikolla lukemiskyselyn Formsissa Koko koulu lukee -teemapäivänä.

Kysymme: Missä luet mieluiten?

Milloin luet?

Millaisia kirjoja luet mieluiten?

Mikä lisää intoa lukea?

Mikä vähentää intoa lukea?

Mistä saat kirjavinkkejä?

Mikä saisi sinut lukemaan enemmän? Mitä lukutaito ja lukeminen sinulle merkitsevät?

Osallistuisitko koulussa järjestettäviin lukuvälitunteihin, joilla keskitytään lukemaan kirjaa?

Hanna 12/1/24 6:19ILTAPÄIVÄ

Seuraan kirjassomessa muutamia henkilöitä. Heiltä saa hyviä lukuvinkkejä alakouluunkin. Alakoulun oppilaille vinkkaavat lähinnä aikuiset, jotka tekevät vinkkauksia työkseen. Nuorille ja nuorille aikuisille löytyy enemmän omanikäisiä kirjagrammaajia tai sitten algoritmit eivät suosittele minulle alakouluikäisiä kirjassomettajia. Koulussa luetuista kirjoista voi tehdä omia suositusvideoita ja postauksia. Joskus kirjassomessa minua häiritsee se, että lukuharrastusta enemmän esitellään ostettuja kirjoja, vaikka varmasti monen lukijan tärkein kirjojen hankintapaikka (Suomessa) on edelleen kirjasto. Ei kirjojen keräilyssä sinällään ole mitään pahaa, mutta opetusikäisessä kirjaosteluvideoista ei ole paljoa iloa. Hanna Kotilainen

Hanna Vierijärvi 12/1/24 6:36ILTAPÄIVÄ

Voisi toteuttaa viikon mittaisen päiväkirjan lukemisen seurantaan. Tavoitteena olisi lukea viikon aikana vähintään viitenä päivänä ainakin 20 minuuttia jotakin omavalintaista tai juuri samaan aikaan koulussa luettavaa romaania. Päiväkirjaan merkittäisiin paitsi tuon 20-minuuttisen totetuminen (milloin ja missä?) myös mahdollisimman tarkkaan "kaikki" lukeminen - mitä kirjoja tai muita julkaisuja oppilas lukee ja mistä (kirjoista, ympäriltä mainoksista, puhelimelta...) Saattaisi olla aika työläs toteuttaa, mutta tarkoitus olisi kiinnittää huomiota toisaalta siihen tekstilajien kirjoon, joka oppilasta ympäröi, toisaalta siihen, että 20 minuutille säännöllistä lukemista on ihan varmasti mahdollista raivata tilaa omasta aikataulusta.

Anne Eskola 12/1/24 6:46ILTAPÄIVÄ

Yhdistin lukemiskyselyn ja ryhmäkeskustelun harjoittelemisen 8.-luokkalaisten kanssa. Oppilaat keskustelivat ryhmissä mm. siitä, mikä saa lukemaan vapaa-ajalla, miksi taas ei tule luettua vapaa-ajalla, millaiset lukemiseen liittyvät koulun tehtävät ovat olleet parhaita ja mikä voisi innostaa lukemaan.

Suurin osa vastasi, etteivät lue vapaa-ajalla, koska se on tylsää, ei ole aikaa tai on muuta kiinnostavampaa tekemistä. Vastauksissa toistui, että silloin tulee luettua, kun se on koulutehtävä. Jotkut kuuntelivat äänikirjoja tai joku luki tietokirjoja.

Onnistuneimpina koulun tehtävinä mainittiin ryhmätyöt ja lukupäiväkirjat sekä se, kun sai valita itse kirjan. Seuraavia keinoja oppilaat keksivät siihen, mikä innostaisi lukemaan: äänikirjat, kiinnostava aihe, lukemisherkut, kiinnostavat kirjaesittelyt, kirjassa paljon kuvia ja vähän tekstiä, koulutehtävä, vanhemmat pakottavat...

Anna-Reetta Ellilä 12/1/24 7:02ILTAPÄIVÄ

Olen teettänyt oppilailleni syksyllä alkukyselyn, jossa olen kysynyt tavoitteiden lisäksi fiiliksiä äikkää kohtaan ja lukutottumuksia. Kyselyllä olen saanut tietoa oppilaiden lukutottumuksista, mutta kyselylomaketta tulee vielä hioa, jotta vastauksista saisi enemmän irti. Toisaalta täällä useammalla käytössä oleva kirje/kirjoitelma kuulostaa monipuolisemmalla tavalla tutustua oppilaisiin lukijoina. Kirjeen/kirjoitelman tueksi laatisin useampia apukysymyksiä, joihin oppilaan tulee kirjoittaessa vastata. Kirjoittamalla yhtenäisen tekstin oppilas luultavasti avaisi kokemuksiaan ja fiiliksiään laajemmin.

Heidi Mankinen 12/1/24 7:12ILTAPÄIVÄ

Tutustumme yhdessä Äi4-moduulissa eri kirjagrammaajiin ja teemme oman kirjagram-julkaisun luetusta novelli- tai runokokoelmasta. Julkaisut ovat pääsääntöisesti vain opettajan silmille ja osa opintojakson arviointia, mutta halukkaiden tuotoksia voidaan esitellä myös koulun somessa.

Toisaalta kirjagrammaus sopisi lukutempauksikin koulussa. Opettajat ja opiskelijat voivat tehdä lyhyitä kirjasuosituksia omasta lempikirjastaan koulun someen.

Artistic Meerkat 12/1/24 7:13ILTAPÄIVÄ

Pidin tänä syksynä yhdeksännen luokan oppilaille lukuvälituntia kerran päivässä neljän viikon ajan. Ysyt lukivat melko laajasta 40 kirjan valikoimasta valitsemaansa kirjaa ja kirjoittivat siitä lukupäiväkirjaa. Koulussamme välitunnit vietetään pääasiassa ulkona, mutta oppilaat ovat pyydelleet sisävälitunteja. Siispä ajattelin tarjota heille mahdollisuutta olla sisällä ja samalla edistää oman kirjan lukuprojektia. Välitunneilla sai myös kirjoittaa lukupäiväkirjaa, jos lukeminen oli siinä vaiheessa, että kirjoittaminen oli mahdollista. Kokeilun lopuksi tein kaikille yseille kyselyn, jolla kartoitin sitä, miten hyödyllisiksi lukuvälitunnit ylipäätään koettiin. Lisäksi kysyin kehittämishetokuksia ja yleisiä kysymyksiä lukemisesta. Kuten monessa muussakin koulussa, seiskat kirjoittavat meilläkin kirjeen opettajalle. Yksi kirjeen tukikysymyspatteristosta koskee lukemista. En saa millään vaihdettua nimeäni kommentin alkuun, mutta tämän kommentin kirjoitti siis Sari Virtanen.

Anu Virtanen 12/1/24 7:52ILTAPÄIVÄ

Seiskaluokkalaiset kirjoittavat kirjallisuusjaksossa kirjoitelman, jossa kertovat itsestään lukijoina. Apukysymyksiä tekstin suunnitteluun:

1. Ensimmäiset kirjamuistoni: Mitä minulle luettiin lapsena? Kuka minulle luki? Lempisatujani olivat... Lempikirjojani olivat... Lempihahmojeni olivat...
2. Alakoulun lukupuuhat: Milloin opin lukemaan? Ensimmäisiä lukemiani kirjoja olivat... Alaluokilla luettiin koulussa... Itsekseen luin... Suosikkihahmojeni olivat... Lempikirjojani olivat...
3. Lukutottumukseni: Mitä ajattelen lukemisesta nykyisin? Paljonko luen? Mitä ja millaisia kirjoja luen? Milloin luen? Missä luen? Parhaat lukupaikat? Millä kielillä luen? Mistä löydän hyvää luettavaa?
4. Hyvä ja huono kirja: Hyvä kirja on sellainen... Huono kirja on sellainen... Lempikirjani? Onko jonkin kirjan lukeminen jäänyt kesken? Mikä kirja on naurattanut? Mikä itkettänyt? Mikä ärsyttänyt? Suosikkikirjailijointani ovat...
5. Tavoitteita: Mitä haluaisin lukea seuraavaksi? Mihin aiheisiin liittyviä kirjoja voisinkin lukea? Mitä uutta voisinkin kokeilla, jotta lukemiseni olisi monipuolista? Millaisen kirjan ottaisin mukaan autiolle saarelle? Millaisia tavoitteita voisinkin asettaa lukemiselleni seiskaluokalla? Miten voisinkin kehittää lukemistani? Mitä lukemisesta voisinkin oppia? Mitä iloa tai hyötyä kirjoista on?

Satu Tammela 12/1/24 8:01ILTAPÄIVÄ

Seuraan useitakin eri kirjagrammaajia sosiaalisessa mediassa, kuten @kirsinkirjanurkka, @varjokirjat ja @sinihelminen. He paitsi vinkkaavat lukemiaan kirjoja myös teettävät erilaisia kilpailuja ja kampanjoita lukemistaan kirjoista. Kirjagrammaan myös itse omalla Instagram-tililläni @satutammela. Olen myös perustanut koulullemme oman Instagram-tilin, johon opettajat vinkkaavat lukemiaan kirjoja. Omalla ja koulun tilillä keskityn vinkkaamaan lähinnä lukemiani nuortenkirjoja. Teen niistä lyhyet arvoinnit ja pyrin ottamaan houkuttelevan kuvan kivassa ympäristössä. Omalla Instagram-tililläni kerron myös esikoisromaanini Murtumia kirjoittamisprosessista ja työstäni yhdistää äidinkielenopettajan ja kirjailijan työtä toisiinsa. Minulla on useita oppilaita seuraajinani. Minusta kirjagrammaamisessa tärkeää on tuoda vinkattava kirja houkuttelevasti esille ja kertoa kaunokirjallisuuden lukemisesta innostavasti ja rehellisesti. Yritän myös kaikin tavoin tehdä lukemisesta trendaavaa ja nostaa sen avulla tärkeitä aiheita yhteiseen keskusteluun. (Satu Tammela)

Niina Halme 12/1/24 10:08ILTAPÄIVÄ

Kysymyksiä, joita voisinkin kyselyyni laittaa: 1. Missä tilanteessa luet tai kuuntelet kirjaa? 2. Missä tilanteissa näet aikuisten lukevan kirjallisuutta? 3. Kuinka paljon ikäisesi olisi mielestäsi hyvä lukea vuodessa (esim. kuinka monta kokonaisteosta)? 4. Luetko mieluummin faktaa vai fiktiota? 5. Mikä on sellainen ajankohtainen aihe, josta haluaisit lukea kirjan? 6. Keskustele tuttujen aikuisten kanssa. Kysy heiltä, mikä on ollut heidän mielestään paras lukemansa kirja. Pohdi sen jälkeen, voisitko itse lukea kyseisen teoksen. Mihin tulokseen tulit? 6. Näytelmäkatkelmia (esim. Shakespearelta, Molierilta, Canthilta ja Ibseniltä) ja kysymys, minkä näytelmän lukisit vaihtoehdoista mieluiten ja miksi? 7. Mikä kirja on tehnyt sinuun suurimman vaikutuksen ja miksi (voi myös olla satu)? (Niina Halme)

Leena Rintelä 12/1/24 11:34ILTAPÄIVÄ

Olen teettänyt aiemmin vuosia sitten lukemiskyselyä alakoulussa lukuvihkon alkuun monistepohjalle, jossa oppilas täytti avoimet kohdat kuvaten itseään lukijana ja ympyröiden suosikkigenrejä ja kuvailevia sanoja (millainen olen lukijana). Nyt käytössä samaan tapaan Forms-kysely, joka työtapana vaikuttaa innostavan oppilaita. Oppilaat innokkaita kertomaan suosikkiaiheistaan, joista halusivat lukea. Tuo aiemmissa vastauksissa oleva kirje vaikuttaa myös mielenkiintoiselta tavalta - mietin, että voisi olla mielenkiintoista kokeilla, että Forms-vastauksien pohjalta lähettäisiin työstämään myös pidempää tekstiä.

Mirkku Weckström 12/2/24 8:50AAMUPÄIVÄ

Tällaisen melko laajan kyselyn voisi teettää 7.-luokkalaisille. Siitä voisi opettajana sitten tarttua esille nouseviin kohtiin ja ottaa niitä lukuvuoden kehittämiskohteiksi: https://forms.office.com/Pages/ShareFormPage.aspx?id=CHI8v_NAhU-YheU0vo5J6u_LQfys2mpFJnYj1e7GtUQVhMOEROQU8yNTXQIZLTVpKV0xVRIIDVSOIQCNjPTEu&sharetoken=LfkDX37UY43eum2GefT

Kaisu Tannerma ja Anne Juvonen 12/2/24 10:00AAMUPÄIVÄ

Teimme kyselyä kasiluokkalaisille, kysyimme samanlaisia kysymyksiä kuin muutkin. Oli mielenkiintoista tutustua kirjagrammaajiin!

Pirjo-Riitta Krannila 12/2/24 12:24ILTAPÄIVÄ

Olen teettänyt yläluokille monenlaisia lukukyselyjä vuosien aikana, ja kaikissa niissä on ollut samoja kysymyksiä kuin täällä edellä. Toisilta oppilailta saa ihan hyvin tietoa, jota sitten voi esim. kirjavalinnoissa hyödyntää. Kun kyselin kaseilta mielipiteitä tätä tehtävää varten, suurin osa oli sitä mieltä, että parasta on kirjoittaa käsin kirje, jossa voi kertoa esim. 1) Mikä tekee kirjasta kiehtovan? 2) Katoaako ajantaju kirjaa lukiessa (uppoutuuko kirjan maailmaan)? 3) Millaisen kirjan on jättänyt kesken ja miksi? 4) Minkä klassikon haluaa ehdottomasti lukea?

Eva Vähätalo 12/2/24 1:16ILTAPÄIVÄ

Teetän ammattikoulussa aloittavilla opiskelijoilla äidinkielen 1. kurssilla kirjetehävän, jossa heidän pitää arvioida omaa äidinkielen osaamistaan. Opiskelijat pohtivat kirjeessään myös omaa lukutaitoaan ja lukutottumuksiaan. Tässä saa hyvin käsityksen siitä, mitä he lukevat ja mikä toimii. Toisella kurssilla olen teettänyt lukemiseen liittyvää esseetehtävää, jossa opiskelijat tarkastelevat myös omia lukutottumuksiaan. Oppilaitoksesamme on mahdollista suorittaa myös valinnaisena äidinkielen kurssina lukudiplomi. Tälle kurssille voisin tehdä Forms-kyselyn lukutottumuksista, opiskelijoita eniten kiinnostavasta kirjallisuudesta. Haastavaa on ehkä se, että kurssille liittyy opiskelijoita epätasaisesti pitkin vuotta ja kurssi suoritetaan verkkokurssina, jolloin vastauksia voi saada hajanaisesti.

Marjukka Pyrrö 12/2/24 1:53ILTAPÄIVÄ

9. luokkalaiset ovat kirjoittaneet esseeharjoituksena Minä lukijana -tekstit. Ennen kirjoittamista oppilaat haastattelivat kotona huoltajiaan (esim. Luettiinko minulle lapsena ääneen? Millaisia kirjoja/tarinoita minulle luettiin lapsena? Mikä oli lempikirjani/satuni? Mikä oli lempilukupaikkani?Minkä kirjan haluaisit minun nyt 9. luokalla lukevan?) Haastattelujen pohjalta oppilaat saivat kirjoituksiinsa mukavaa sisältöä lisää. Tämän avuksi käytettiin oppikirjan (Särmä 9) valmiita kysymyksiä kirjoittamisen apuna.

Marjukka Pyrrö 12/2/24 1:57ILTAPÄIVÄ

- jatkoa edelliseen: Kun Minä lukijana -tekstit palautettiin, käytiin ryhmäkeskustelut, joiden aiheen oli mm. miten lukemisen saisi kiinnostavammaksi. Kaverilta saatuja lukuvinkkejä pidettiin parhaana lukemiseen houkuttimena ja sitä, että saa lukea koulussa oppituntien aikana useammin. Ja että kirjastoon mennään yhdessä, kun omin päin ei tule mentyä.

Hane Käpylä 12/2/24 2:47ILTAPÄIVÄ

Tutustuin kirjagrammeihin. Miten tällainen helmi onkin jäänyt minulta huomaamatta?! (Tosin en kyllä kauheasti vietä aikaa somessa...) Kesti hetken ymmärtää, mitä oikein katsoin, sillä aluksi luulin kirjagrammeja tavallisiksi kirja-arvioiksi. Tutustuin seuraaviin sivuihin: kirjagramsuomi, emilia.readss ja kirjatoukat. Ehdottomasti aion käydä läpi lisää ja esitellä joitain oppilaille. Ja oppilaatkin saisivat esitellä seuraamia kirjagrammaajia. Iänikuisen lukupäiväkirjan sijasta pyydän oppilaita tekemään lukemastaan teoksesta kirjagrampostauksen.

marjasirvio 12/2/24 4:04ILTAPÄIVÄ

Samalla tavalla kuin monet muutkin olen kirjoittanut lukion alussa Lukijaelämäkertani-tekstit. Tekstejä on työstetty suullisesti pienissä ryhmissä eli ovat lukeneet toistensa tekstit ja koonneet ryhmäpuheenvuoron. Ryhmäpuheenvuoron tavoitteena on sekä tutustua luokkakaveriini, opetella luokan edessä olemista että jutella lukemisesta. Puheenvuorossa kerrotaan esimerkiksi, mikä ryhmäläisiä lukijoina yhdistää. Yleensä on tehty niin, että ryhmäläiset esittelevät toisensa: "Tässä vieressäni seisoskelee Mico ja hän ei ole lukenut elämässään yhtään kirjaa kokonaan, vaikka aivan muuta yläkoulun äidinkielenopettajalleen väitti." Lisäksi on luettu omasta mielestä mielenkiintoisin katkelma esitellyn henkilön lukijaelämäkerrasta. Elämäkerrassa on myös tehtävä, jossa pitää etsiä lapsuuden lempikirja ja kopioida siitä lyhyt katkelma tekstiinsä. Nämä ovat olleet usein aivan valloittavia, todella moni on suurella innolla etsinyt lapsuutensa iltasatukirjoja kaappien (tai mummolan kaappien) kätöksistä. Jo lukioikäinen saa liikuttavia nostalgiatrippejä reilun kymmenen vuoden takaisista lempikirjoistaan.

Kallunki Hanna 12/2/24 4:43ILTAPÄIVÄ

Laadin ja pidin kirjallisuuskyselyn yhdelle lukion kakkosryhmälle ja yhdelle abiryhmälle. Yhteensä sain 51 vastausta.

Voisin tässä esitellä kiinnostavimpia tuloksia. Suurin positiivinen yllätys oli, että kysymyksessä, jossa arvioitiin omaa suhtautumista lukemiseen asteikolla 1-5 (jossa 3 neutraalisti), 42 vastaajan vastaukset asettuivat janalle 3-5 (eli neutraali tai positiivinen suhtautuminen) ja vain 9 vastausta oli negatiivisen puolella (1x1 ja 8x2). Abeista vain yksi suhtautui negatiivisesti. Ylipäätään abien vastaukset olivat positiivisempia, joten jonkinlaista kasvamista on ehkä havaittavissa.

70,6% vastaajista ei ollut koskaan jättänyt koulussa luettua kirjaa kesken. 29,4% vastasi, että joskus on jäänyt kesken. Kukaan ei vastannut, että kirjat olisivat jääneet kesken aina. Syy keskenjäämiseen oli yleisimminkin se, että aloitti lukemisen liian myöhään.

31,4% ilmoitti, ettei lue vapaa-ajallaan kirjoja, ja taas enemmistö eli loput ilmoitti, että lukevat vapaa-ajallaan. Yli 6 kirjaa vuodessa vapaa-ajallaan ilmoitti lukevansa 6 opiskelijaa, 1-5 kirjaa vuodessa 29 opiskelijaa. Eniten vapaa-ajalla luettiin verkkotekstejä (47,1% vastaajista) ja aikakauslehtiä (37,3% vastaajista) ja heti kolmantena kaunokirjallisuutta (35,3% vastaajista). Suurin osa haluaisi lukea enemmän: 31,4% haluaisi lukea vapaa-ajallaan enemmän, jos pystyisi, 52,9% taas vastasi "ehkä". Vain 15,7% ei halunnut lukea vapaa-ajallaan enemmän.

Suurimmat lukemisen esteet (sai valita niin monta kuin halusi) olivat ymmärrettävästi aikapula ja keskittymisvaikeus (molemmat 54,9% vastaajista). Vaikea löytää luettavaa (39,2%). Väite "minua ei kannusteta lukemaan" sai taas 0 osumaa, ja "lukeva nuori saa vääränlaisen maineen" vain yhden osuman.

94,1% toivoi, että koulussa olisi aina lukulistat eikä yhteisiä pakollisia teoksia. Koulussa valittiin kirjoja eniten seuraavilla perusteilla (sai valita useampia): kiinnostava teema/aihe 94,1%, pituus 62,7%, kuunneltavissa oleva teos 58,8%.

Kysymykseen, millaisia kirjoja haluaisi lukea koulussa, tuli kaikenlaisia vastauksia, mutta esim. tietokirjallisuus ja genrekirjallisuus mainitaan useasti. Lukemisessa parasta oli mm. koukkuun jääminen ja kiinnostava juoni, tarinaan uppoutuminen ja todellisuuspako.

Summa summarum tulokset yllättivät itseni positiivisesti. Peliä ei ole menetetty! Nuoret eivät suhtaudu lukemiseen aivan niin negatiivisesti kuin ajattelin, ja negatiivisten määrä on pienempi. Toivoa on!

Kati Konola 12/2/24 4:45ILTAPÄIVÄ

Tein kahdelle ysiluokkalaisten ryhmälle kyselyn lukemisesta. Lukemisen määrä jakaantuu melko tasaisesti paljon lukevien, keskiaverrosti lukevien ja vähän lukevien välille. Eniten he lukevat kirjoja, kun mukaan lasketaan myös koulukirjat. Toiseksi eniten luetaan some-sisältöjä. Tässä kysymyksessä sai valita vain yhden vaihtoehdon. Lukeminen kiinnosti mm. tiedon, kiinnostuksen, perillä pysymisen ja pakon takia. Motivoiviksi asioiksi nousivat mm. kiinnostavat aiheet, kirjojen ulkoasu, oman suosikkigenren löytäminen ja ulkoinen palkitseminen (raha, karkki tms.). Genreistä suosikeiksi nousivat kauhu, jännitys, romantiikka, scifi ja ylipäänsä vetävä teksti. Tietokirjallisuudessa kiinnostavia aiheita olivat historia, sodat erityisesti, rikokset sekä self help ja psykologien kirjallisuus. Nuoret kokivat osaavansa eläytyä lukemaansa ja pitivät lukemista tärkeänä. Sen myös ajateltiin olevan melko hyvä vaihtoehto puhelimen selaamiselle sekä olevan hyvä tapa nukkumaan mennessä. Tärkeintä oli, että suurin osa vastanneista oli sitä mieltä, että he voivat kehittyä lukijoina.

Vilhelmiina Tuominen 12/2/24 4:51ILTAPÄIVÄ

Lukemiskysely

Millainen lukija olet?

Kuvaile itseäsi lukijana. Luetko paljon vai vähän? Minkä tyyppisiä kirjoja luet mieluiten?

Mitä koet lukemisessa tärkeäksi?

Mikä tekee lukemisesta sinulle merkityksellistä? Onko se tarina, hahmot, oppiminen vai jokin muu?

Mikä lukemisessa ei ainakaan toimi?

Onko jotain, mikä tekee lukemisesta vaikeaa tai epämiellyttävää? Esimerkiksi pitkät tekstit, vaikea kieli tai tylsät aiheet.

Mikä motivoi sinua lukemaan?

Mikä saa sinut tarttumaan kirjaan? Onko se suositus ystävältä, kiinnostava aihe, kirjailija vai jokin muu? Mikä?

Mikä saisi sinut lukemaan enemmän?

Mitä pitäisi tapahtua, että lukisit enemmän? Esimerkiksi enemmän aikaa, kiinnostavampia kirjoja, lukupiirit tai jokin muu.

Minkä tyyppisiä kirjoja luet mieluiten?

Valitse kaikki, jotka sopivat:

- Seikkailu
- Fantasia
- Romantiikka
- Jännitys
- Tietokirjallisuus
- Sarjakuvat
- Muut, mitkä?

Miten valitset luettavat kirjat?

Valitse kaikki, jotka sopivat:

- Suositukset ystäviltä tai perheeltä
- Opettajan suositukset
- Kirjaston tai kirjakaupan suositukset
- Sosiaalinen media tai blogit, kerro tarkemmin, mistä:
- Kirjan kansi tai takakannen teksti
- Muut, mitkä?

Missä ja milloin luet yleensä?

Kuvaile, missä ja milloin luet mieluiten. Esimerkiksi kotona, koulussa, matkalla, iltaisin, viikonloppuisin jne.

Onko sinulla suosikkikirjailijaa tai -kirjaa?

Jos on, kerro kuka tai mikä se on ja miksi pidät siitä.

Mitä mieltä olet koulussa luettavista kirjoista?

Pidätkö niistä? Miksi tai miksi et?

Roosa Heiska 12/2/24 4:53ILTAPÄIVÄ

Teimme juuri alkavalle äidinkielen pienelle valinnaisryhmälle taustatietokyselyn lukemisesta ja kirjoittamisesta. Vastaajina oli siis melko valikoitunut joukko, mutta vastaukset olivat silti mielenkiintoisia. Lukemiseen liittyvät kysymykset olivat seuraavat: Miten kuvailisit itseäsi lukijana? (Mitä luet, kuinka paljon, millaisissa tilanteissa ja paikoissa...?) Mikä lukemisessa on helppoa/vaikeaa? Mikä saa sinut lukemaan tai mikä estää sinua lukemasta?

Millaisista kirjoista pidät/et pidä? Mistä saat lukuvinkkejä? Mitkä ovat lempikirjojasi?

Miten olet muuttanut lukijana peruskoulun aikana? Mitä haluaisit tulevaisuudessa lukea? Mitä lukeminen sinulle merkitsee?

Vastauksista nousi esiin, että lukemista estää ajanpuute ja hankalaa on nimenomaan lukemisen aloittaminen. Kun tarinaan uppoutuu, lukeminen vie mukanaan. Moni mainitsi saavansa lukuvinkkejä netistä ja kaverilta, yksi mainitsi erikseen Tiktokin, mikä oli kiinnostavaa. Moni kurssin oppilaista oli sitä mieltä, että lukeminen on kivaa ajanvietettä, missä ehkä näkyy osallistujien valikoituneisuus.

Roosa Heiska ja Maiju Heinonen

Vilhelmiina Tuominen 12/2/24 4:55ILTAPÄIVÄ

Teetin tuon kyselyn parille ryhmälle. Tulokset vaihtelivat: on paljon lukevia, vähän lukevia ja sitten siltä väliltä. Lukeminen innostaisi, kun saisi lisää vinkkejä hyvistä kirjoista. Osa kokee lukemisen tylsäksi, mutta lukee koulussa kuitenkin, jos on pakko.

Annika Setälä 12/2/24 5:54ILTAPÄIVÄ

Lukiolaisille nelosmoduulin alussa lukijaprofiili, jossa kysytään mm. lapsuuden lukumuistoista ja omasta historiasta kirjojen parissa sekä nykytuttumuksista ja mieltymyksistä lukemisen suhteen. Nyt laaditaan parhaillaan kyselyä, jolla on tarkoitus selvittää lukiolaisten kiinnostusta mahdollisiin valinnaisiin opintojaksoihin, esimerkiksi lukupiiri tai lukudiplomin suorittaminen.

Tiina Lepistö 12/2/24 6:07ILTAPÄIVÄ

Teetän seiskan aluksi alkukartoituskyselyn, jossa utelen myös lukemisesta. Siinä kysyn esimerkiksi, onko oppilas lukenut yhtään kokonaista romaania, millaisen romaanin oppilas haluaisi lukea, mistä sen pitäisi kertoa, millaisia tehtäviä oppilas luetusta romaanista toivoisi (annan vaihtoehtoja) ja miten pitkä aika romaanin lukemiseen pitäisi antaa.

Johanna Tilus 12/2/24 6:29ILTAPÄIVÄ

Vaihtoehtoinen kotitehtävä: kirjagrammaajiin tutustuminen. Omapäisesti otin ja tutustuin kirjagrammaajien lisäksi kirjatok-tarjontaan, sillä aika moni yläkoululainen ja lukiolainen seuraa kirja-alaa nimenomaan TikTokin kautta. Monia kirjagrammista tuttuja käyttäjiä löytyi myös kirjatokin puolelta (Tarinannuppuja, Kalenterikarju, Kirjoihinkadonnut jne.). Opetuksessa voisi hyödyntää kirjagrammia ja kirjatokia muun muassa silloin, kun oppilaan/opiskelijan pitää etsiä itselleen sopivaa luettavaa. Oppilaat/opiskelijat voisivat myös pitää pieniä kirjavinkkauksia muille suosittelemalla joitain kirjagram- tai kirjatok-postauksia tai -tilejä (vaikkapa joulukalenterina?). Lisäksi ajattelen, että opettajan itse olisi hyvä olla jonkin verran myös perillä somen kirjagramin ja -tokin ilmiöistä pysyäkseen ajan hermolla.

Leena Maunuksela 12/2/24 6:55ILTAPÄIVÄ

Kaikkien vuosiluokkien alkukirjeissä minulla on joka vuosi hieman erilainen kysely lukemisesta ja kirjoista sekä aiemmasta lukuhistoriasta.

Kasien ja ysien kanssa käsitellään myös omaa lukuhistoriaa muissa kirjallisissa töissä (lukupäiväkirjat, kirjallisuustyöt). Tänä vuonna oppilaiden tehtävänä tulee olemaan kirjagramin, kirjatokin ja podcastien seuraamista ja niiden esittelyä. (Leena Maunuksela)

Saija Pynssi 12/2/24 7:35ILTAPÄIVÄ

Kuten moni muukin, niin minäkin olen teettänyt lukutottumisesta kirjoitelmia milloin missäkin. Kysyn usein myös etukäteen opintojakson alussa, mitä kirjoja kukin lukee opintojakson aikana a) opinnoissa, b) vapaa-ajalla. Lisäksi kirjagrammia / booktokia olen hyödyntänyt ainakin AI06+AI07-opintojaksossa, jolloin omat booktokit / kirjagram-päivitykset on tehty Padlet-alustalle. Miksei tätä voisi viedä koulun some-kanaviin (Instagram, TikTok)... Seuraan Instagramissa joitakin aikuisia kirjagram-tekijöitä. Jo aiemmin mainittu Kalenterikarju on kyllä mainio - häntä yleensä esittelen opiskelijoille. TikTokin puolella olevat pitäisi ottaa haltuun paremmin.

Ruut Grönlund 12/2/24 11:43ILTAPÄIVÄ

Olen monien muiden tapaan kirjoittanut uusilla ryhmillä itsestä lukijana, aina vähän kohderyhmän mukaan tehtävänantoa muotoillen. Lukion AIG/7-kurssille Särnä ehdottaa valmiita lukukokemusta esitteleviä kirjosome-henkisiä tehtäviä, kuten kirjavinkkausvideota tai somepäivityksiä. Voisin jossakin kohtaa näitä ideoita hyödyntää, joskin tällä kurssilla ajattelin ennemmin toteuttaa kirjakeskustelun livenä vähän kuin kirjamessuilta tuttuun tyyliin. Aiemmalla kurssilla opiskelijat nauhoittivat lukukokemuksistaan podcast-jaksoja, joista tuli hyviä.

Jasmin Kinnunen 12/14/24 10:15AAMUPÄIVÄ

Erilaisia kirjallisuudesta sosiaaliseen mediaan sisältöä tuottavia sisällöntuottajia voi hyödyntää opetuksessa muun muassa kirjaopettajan kirjojen valinnassa: videomuotoisten kirjavinkkausten katseleminen on nuorille helppoa ja mukavaa, ja toisaalta opettajalle tällaiset vinkkaukset ovat helppo tapa saada esimerkiksi uutuuksikirjoista nuorille sopivia lyhyitä kirjavinkkauksia oppitunnille. Sosiaalisen median sisällöntuottajat ovat usein nuorille tuttuja ja samaistuttavampia kuin esimerkiksi oppikirjoissa olevat kirjatärpit. Kirjallisuutta käsittelevät somesisällöt ovat myös helppo tapa näyttää oppilaille valmiita kirjavinkkauksia esimerkiksi oppitunnin alussa, jolloin saadaan tutustutettua nuoria vaikkapa uutuuksikirjoihin ja "mainostettua" kirjoja viihtymisen keinona nuorille.

Maiju Isopahkala 1/5/25 5:44ILTAPÄIVÄ

Lukiolaiset etsivät usein itse luettavan kirjan opintojaksolle. Kirjagrammista ja muista vastaavista voisi olla hyötyä kirjan valinnassa. Tiktok on itselleni vieras mutta ymmärtäkseni sielläkin tehdään kirjavinkkauksia. Nuorten toisilleen somessa tekemät vinkkaukset voisivat toimia paremmin kuin opettajan tai kirjastovirkailijan vinkit.

Eija Louhisuo 1/6/25 11:04AAMUPÄIVÄ

Monet oppilaani ovat löytäneet mieluisaa luettavaa kirjagrammaajien avulla. Esimerkiksi lukemiseen liittyvällä valinnaisella käytämme runsaasti aikaa kirjagrammaajiin tutustumiseen ja myös Tiktok-suositusten löytämiseen. Kirjosomeen liittyen voisi antaa oppilaille tehtäväksi seurata jotakin tiettyä kirjagrammaajaa sovitun ajan ja valita kirjasuosituksista itselleen mieluisin, jonka oppilas esittelisi muulle luokalle.

Emma Koistinen 1/7/25 12:26ILTAPÄIVÄ

Itselläni on someen hieman ristiriitainen suhde, joten teki hyvää tutustua kirjagrammaukseen Lukemon <https://lukemo.fi/ajankohtaista/kirjasome/> vinkkien pohjalta. Vaikka seuraankin joitain kirjatilejä, olin jotenkin onnistunut ohittamaan kirjagrammauksen käsitteen. Tutustuin seuraaviin tileihin

@ripaustaikaa,
@tarinannuppuja,
@sivukerrallaan,
@randomfinnishlessons

ja lisäksi hain merkinnällä #lanukirjat. Harmikseni lukevan pojan @kirjasammakko-tili oli päättynyt. Aiemmin olen seurannut nuorten kirjoista @sivupiiri_vinkkaa tiliä.

Olen itse yleensä nähnyt paljon vaivaa lukuvinkkien selvittämiseen ja koonnuttu kirjoista diaseityksiä oppilaille Classroomiin ja tunnille. Kirjagram herättelikin ajattelemaan, että voisin siirtää vaihtoehtojen haalimisen jollakin lukukerralla someen ja oppilaat voisivat itse etsiä mieluista luettavaa kirjagrammista. Samalla he tietäisivät, mistä jatkossa etsiä itse, jos lukukärpänen puraisee tai jokin genre alkaa kiinnostamaan. Tätä kautta voisi kanavoida myös sosiaalista lukemista, kuten luennolla oli puhe. Olen usein seiskaluokkalaisten kanssa tehnyt jostakin lukukirjasta postauksen someen (tähän on Särnässä hyvä ohje). Tämä tehtävä kannattaisikin yhdistää kirjagrammista valitun kirjan käsittelemiseen. Myös video voisi olla toimiva muoto.

Milla Rajakangas 1/7/25 8:44ILTAPÄIVÄ

Teetän yleensä lukukirjakokeen yhteydessä osion, jossa pitää pohtia luetun kirjan lukukokemusta ja lukemista yleisesti. Lukevat oppilaat vastaavat siihen innolla pohdiskellen, mutta oppilaat, jotka eivät pidä lukemisesta, vastaavat usein joka kohtaan "emt". Toivon saavani muiden vastauksista innostavaa inspiraatiota parempiin kyselyihin!

Valitsin vaihtoehtoisen tehtävän ja tutustuin Sannan kirjagrammiin: @lukujonossa. Sanna postaa blogiin, Instagramiin ja Youtubeen. Hän on tehnyt myös kirjapodcastia. Sannan tyyli tehdä some on paitsi todella viihdyttävä ja humoristinen myös perusteellinen ja asiantunteva. Yläkoululaisiin varmasti iskisivät erityisesti Kirjaruutu-videot, joissa käydään läpi ajankohtaisia kirjallisuusuuksia.

Voisin hyödyntää Sannan sisältöjä kirjavinkkaukseen, oppitunnin kevennykseksi, mielipidekeskustelujen virittelyyn, esimerkkinä omien kirjoitoiden tekemiseen (esim. reagointivideot, kirja-postaukset Instagramissa).

Annukka Kinnunen 1/8/25 5:12ILTAPÄIVÄ

Annukka Kinnunen Kirjamaistiaiset myöhään maahantulleille: selkokirjojen valintaa niin, että ope lukee ensin pätkät eri kirjojen alusta ja kertoo kirjoista muutenkin hiukan. Tämän jälkeen oppilaat saavat lukea jokaisesta kirjasta vähän itsekin. Tunnin lopuksi lyhyt kysely: Minkä kirjan haluaisit lukea? Mikä kuulemassasi tai lukemassasi kohdassa sai sinut kiinnostumaan kirjasta? Mitä kirjaa et ainakaan halua lukea?

Anne Kärki 1/8/25 8:37ILTAPÄIVÄ

Tutustuin kirjagrammaaja Esme Kontuun ja Kylmäkorven ja Siekkisen opinnäytetyöhön kirjagram-yhteisöstä ja lukemiseen innostamisesta. Tuli idea toteuttaa Kansainvälisen lukutaidon päivänä yhteinen lukumaratoni muutaman luokan tai miksei koko koulun kanssa. Aloitetaan maratonilukeminen jo koulussa ja sitä voisi jatkaa vapaaehtoisesti illalla kotona. Olisi kiinnostava kokeilla yhteisöllistä lukemista siten, että ensin luettaisiin esim. 30-60 minuuttia ja keskusteltaisiin yhdessä chatissä kirjoista 15-30 minuuttia ja tämä toistettaisiin x kertaa. Hauska olisi myös nähdä, kuinka moni jatkaa maratonia illalla. Ensimmäinen kirja voisi ehkä olla yhteinen tai ainakin samasta genrestä. Kirjat voisi myös valita esimerkiksi siten, että oppilaat etsisivät kirjat toisilleen luettaviksi. Tässä voi tietysti olla vaarana se, että kaveri valitsee jonkin aivan mahdottoman hankalan teoksen luettavaksi. Kirjastolta voisi pyytää etukäteen kirjavinkkauksia sopivista kirjoista tai kirjakasseja maratonia varten. Myös opettajat osallistuisivat maratoniin ja erityisesti heille voisivat oppilaat vinkata ja etsiä lukemista.

Sanna Kaunisto 1/19/25 8:00ILTAPÄIVÄ

Olen Lukuboot-kampanjan aikana tutustunut Instagramissa kirjagrammaajiin. Toistaikseksi olen kokenut hankalana välittää vinkkejä ja ideoita oppilaille asti, koska minulla on käytössä vain henkilökohtainen Instagram-tili. Uusien oppikirjasarjojen virittelymateriaaleissa on mukavasti myös somesisältöjä, jotka voivat toimia tunnin alussa siltana nuorten maailmasta käsiteltävään aiheeseen. Lukudiplomikurssilla koetin esitellä kirjavinkkaustilejä somessa ja kannustin seuraamaan. Itse täytyisi olla paremmin perillä: jatkan tutustumista!

Marja Majuri 1/30/25 1:29ILTAPÄIVÄ

Aloitin aina uusien oppilaiden kanssa kirjeellä opettajalle. Kirjeeseen on paljon apukysymyksiä, joista pakollisia ovat suomen kieleen ja kirjallisuuteen liittyvät kysymykset, mm. "Millaisia tekstejä luet vapaaehtoisesti?
Kuinka sujuva lukija mielestäsi olet?
Mikä on paras lukemasi kirja? Miksi?
Minkä kirjan luit viimeksi? Milloin?
Mikä sinua kiinnostaa elämässä?
Miten käytät somea ja muuta mediaa?"

Kirjeestä saan paljon hyödyllistä tietoa oppilaan kirjoitustaidosta sekä suhtautumisesta kieleen ja kirjallisuuteen.

⇒ **SARI HYYTIÄINEN** 10/10/24 3:05ILTAPÄIVÄ

✦ **Keskustelu: ammatillinen koulutus**

Miten voisit oppia tuntemaan opiskelijoiden ajatuksia lukemisesta nykyistä paremmin?
Jaa kirjallisuuden opetuksen ideat, jotka ovat saaneet vastakaikua kohderyhmässäsi.

♡ 0 ◻ 12

Kaisa Jänis 11/4/24 6:53ILTAPÄIVÄ

Kirjailijavieras Teamsin välityksellä, opiskelijoilla ryhmä paikan päällä. Ennakkotehtävät. Hyvät kokemukset tästä.

Kaisa Jänis 11/4/24 6:55ILTAPÄIVÄ

Ääneen lukeminen on otettu nuorten ryhmissä hyvin vastaan. Opiskelijat ovat saaneet samalla värittää värityskuvia. Opiskelijan kommentti: "Tää oli paras tunti ikinä." Ääneen lukevat ne, jotka haluavat, myös siis opiskelijat eikä ainoastaan opettaja.

Kaisa Jänis 11/4/24 6:56ILTAPÄIVÄ

Luovan toiminnan yhdistäminen kirjallisuuden käsittelyyn on yleensä herättänyt positiivisia reaktioita. Esim. etukannen perusteella on pitänyt tehdä takakansi teksteineen kirjaa tuntematta ja lukematta.

Kaisa Jänis 11/4/24 6:58ILTAPÄIVÄ

Kirjankansitehtävää on tehty myös siten, että opiskelijat ovat saaneet tehdä kirjan kannet kirjaan, jonka haluaisivat lukea. Kannet liimattiin puupalikoihin ja saatiin "kirjahylly".

Kaisa Jänis 11/4/24 6:58ILTAPÄIVÄ

Äidinkielen opettajia saa tilata lukulähetteinä ammattitunneille, saa toivoa mitä kirjallisuutta opettajat lukisivat 15-20 min per ryhmä.

Kaisa Jänis 11/4/24 7:01ILTAPÄIVÄ

Omaavalintaiset kirjat ovat monesti yllättäneet opettajan: ai tällaista he lukevat.

Kaisa Jänis 11/4/24 7:06ILTAPÄIVÄ

Kirja"ralli" on toiminut hyvin monissa yhteyksissä: pino kirjoja luokkaan, kirjaa luetaan 5 min mistä kohtaa tahansa ja kirjoitetaan 1 min kommenttia kirjasta paperille, joka pysyy kirjan yhteydessä. Sitten vaihdetaan toisen kirjan ääreen. Välillä voi pitää taukokuoron. Kirjoja voi valita sen mukaan, mitä on tarkoitus oppia.

Kaisa Jänis 11/4/24 7:06ILTAPÄIVÄ

Oma-aloitaisuuden mahdollisuus on ammatillisella puolella hyvä asia - valmiita kirjallistoja kun ei ole.

Kaisa Jänis 11/4/24 7:13ILTAPÄIVÄ

Jos kysymyksen lukemisesta esittääkin vaikka toimittaja eikä opettaja, saattaa saada yllättäviä vastauksia. Kirjamessuilta tehdyssä lehtijutussa opiskelija oli kertonut lähtevänsä etsimään pakollisten koulujuttujen jälkeen metsästyskirjallisuutta, joka häntä kiinnosti.

Kaisa Jänis 11/4/24 7:14ILTAPÄIVÄ

Jos aikaa ja mahdollisuutta olisi, arvioimatonta lukemista olisi hyvä olla. Voisivatko esimerkiksi ammattiaineiden opettajat auttaa tässä?

Kaisa Jänis 11/4/24 7:16ILTAPÄIVÄ

Ulkopuolelle, esim. päiväkotiin lukemaan meno voisi olla hyvä.

Kaisa Jänis 11/4/24 7:18ILTAPÄIVÄ

Paikkoihin sidottu kirjallisuus voisi olla tutustuttavana, jos nämä paikat esimerkiksi liittyvät ammatillisiin opintoihin.

⇒ **SARI HYYTIÄINEN** 10/10/24 3:05ILTAPÄIVÄ

✦ **Keskustelu: lukio**

Miten voisit oppia tuntemaan opiskelijoiden ajatuksia lukemisesta nykyistä paremmin?

Jaa kirjallisuuden opetuksen ideat, jotka ovat saaneet vastakaikua kohderyhmässäsi.

♡ 0 💬 15

katriahokas 11/4/24 6:51ILTAPÄIVÄ

Pyydän muutamilla apukysymyksillä itselleni uusia oppilaita kuvailemaan itseään lukijoina lyhyehkössä kirjoittelussa. (esim. lempikirjat, inhokit, kivoja paikkoja lukea, mukava lukuhetki, vinkkejä, toiveita luettavaan tms.)

L Nurmesniemi 11/4/24 6:57ILTAPÄIVÄ

Uuden opintojakson alkuun voisi suunnitella lukemisesta ja lukumielityksistä galluptyyppisesti sähköisen kyselyn (esim. Formsilla).

Elina Pyöli 11/4/24 7:00ILTAPÄIVÄ

Olen tuottanut ÄI1-opintojaksolla lukupäiväkirjan, joka on kyllä melko pitkälti teosta analysoiva ja tulkitseva teksti, mutta sen yhteydessä pyydän kirjoittamaan myös lukukokemuksesta ja kirjan herättämistä tunteista ja ajatuksista.

Henna Rangell 11/4/24 7:01ILTAPÄIVÄ

Lukiomme somessa seuraajat ovat saaneet jakaa kirjavinkkejään nimettömänä. Siinä tuli monia hyviä kirjavinkkejä. Vuorovaikutuksellista siitä ei kauhesti kyllä tullut... Tunneilla voisi kenties olla vastaavanlainen nimetön vinkkaus, jossa sitten valittaisiin lukemista toisten vinkkaamista kirjoista.

Katri Kauppinen 11/4/24 7:02ILTAPÄIVÄ

ÄI1-opintojaksolla otin viime syksynä kirjoitustaidon vastauksen aiheeksi lukemisen. Moni kirjoitti samalla omista lukukokemuksistaan ja siitä, miksi lukeminen ei innosta.

Katriina Koponen 11/4/24 7:02ILTAPÄIVÄ

1. Aloitettiin lukio muistelemalla, mitä on aiemmin luettu. Valitse nyt luettavaksesi kirja, joka täydentää tähänastista lukijahistoriaasi. Kirjasta pidetään puheenvuoro tai tallennetaan podcast oman valintasi mukaan. Tehtävän voi tehdä myös parin kanssa – valitkaa silloin joko yhteensopivat kirjat tai sama kirja.

2. Ohje:

Lue valitsemasi kirja ja käytä sitä puheenvuorossasi.

Rajaa näkökulmasi ja suunnittele puheenvuoro.

Voit etsiä lisätietoa tarpeen mukaan.

Laajenna tarpeeksi kirjan ulkopuolelle.

Tee suunnitelma ja muistiinpanot.

Valmistaudu pitämään puheenvuoro tiistaina TAI nauhoita podcast.

Palautus: nauhoitus/video. Aihe-ehdotuksia:-

Ajankohtainen aihe kirjassa- Miten olen muuttunut

lukijana- Laji, josta pidän/pidin/en pidä/en pitänyt/...-

Suosittu laji- Minulle uusi laji- Kirja, joka vaikutti

ajatteluuni- Paperikirja vai äänikirja?- Mitä olen oppinut

kirjoista?- Aukko sivistyksessä?- Merkittävä teos- ...

Reetta Kautto 11/4/24 7:03ILTAPÄIVÄ

Selvitän ykkösiltä aina opintojaksojen alussa heidän lukutottumuksiaan. Opiskelijat kirjoittavat tekstin käsin. Monet lukion aloittavat opiskelijat kertovat lukemisen vähentyneen aiemmasta. Samalla he kyllä kertovat, että haluaisivat lukea enemmän.

lida Ruonala 11/4/24 7:04ILTAPÄIVÄ

Opintojaksojen alussa on aina lyhyt Socrative-kysely opiskelun edellytyksistä (kielitaito, luki ym.) sekä mieltymyksistä (lempikirjailija, kuinka usein lukee jne.). Parhaimmiksi metodeiksi olen havainnut luetusta keskustelemisen pareittain ja/tai pienryhmissä niin, että opettajakin on lukenut saman teoksen. Koulukohtaisessa valinnaisessa opintojaksossa olemme lukeneet opiskelijoiden valitsemaa romaania lukupiirinä niin, että opekin on edennyt samassa tahdissa opiskelijoiden kanssa ja arvaillut jatkoa siinä missä muutkin. Sitoutti ja lisäsi lukuintoa.

Minna Salminen 11/4/24 7:04ILTAPÄIVÄ

Teetän aina tuon ykkösten kirjamuistoni-tehtävän. Kysyn myös opiskelijoilta ehdotuksia hankintoihin. Olen saanut monta hyvää vinkkiä.

Annukka Haapakoski ja Jonna Wirén 11/4/24

7:05ILTAPÄIVÄ

Särmän 6+7:n tehtävissä täytyy tehdä somejulkaisuja luetuista kirjoista. Mietin, missä niitä voisi julkaista. Sanni toisesta lukiosta on kokeillut Padletia: myös muiden julkaisujen kommentointi mahdollista.

Ulla Netti 11/4/24 7:06ILTAPÄIVÄ

Opiskelijat kirjoittavat omista luku- ja viestintämuistoistaan kirjeet opettajalle.

Ohjeessa on ohjastettu kysely, josta saa valita itselleen kiinnostavia näkökulmia. Yksi on kirjallisuus (lapsena luetut, lempikirjat jne.)

Tämä synnyttää kyllä hienoja muistoja kirjoista, puhumisesta, lempielokuvista ym. viestinnästä.

Anne Hietikko 11/4/24 7:15ILTAPÄIVÄ

Pidän toisinaan lukubileitä, joissa luetaan ja napostellaan jotakin pientä. Saatan myös tarjoja mehua tai teetä. Tunnin alussa ja lopussa voi olla keskustelua tai vaikkapa Padlet-komentointia kirjoista tai lukukokemuksesta. Bileille ei välttämättä tarvitse varata koko oppituntia.

Minna Harmanen 11/4/24 7:37ILTAPÄIVÄ

Nykyteatterin rihmastoja -aineistoa on hieman päivitetty vuonna 2022 - ja voi antaa vinkkejä näytelmätekstien käsittelyyn:
<https://www.oph.fi/fi/oppimateriaali/nykyteatterin-rihmastoja>

Suvi Ilomäki 11/5/24 6:47ILTAPÄIVÄ

Hyvin samantapaisia huomioita: Minä lukijana -teksti ykkösille. Perinteiset kirjallisuuskeskustelut. Somepostaukset ja podcastit. ÄI1-opintojaksolla valitsevat kokonaisteoksesta perustellun edustavan katkelman lukutaidon tehtävän aineistoksi, ideovat tehtäviä ja kirjoittavat lukutaidon vastauksen jne. ÄI4-opintojaksolla Padlet-pohja, johon vuosien varrella on koottuna paljon opiskelijoiden antamia luvuvinkkejä. Uuden opsin myötä tietokirjallisuuden käsittely on kiinnostanut. Lukudiplomin suorittajille vapaamuotoinen kirjallisuuskeskustelu, jossa ope mukana.

Saija Pynssi 12/2/24 4:00ILTAPÄIVÄ

Lukutunti on ollut toimiva. Yleensä olemme toteuttaneet sen koko lukiossa lukuviikolla. Lukemiseen on sitouttanut myös yhteinen kirja ja siitä viikottaiset kysymykset. Lopuksi podcast. Oli ilo kuunnella lukemiseen liittyviä podcasteja. Lisäksi S26+S27:lla olen toteuttanut luvuvinkkauksia padlet-alustalle, se on ollut oikein toimiva tapa edistää kirjasta kirjoittamista.

⇒ **SARI HYYTIÄINEN** 10/10/24 3:04ILTAPÄIVÄ

✦ **Keskustelu: perusopetus**

Miten voisit oppia tuntemaan oppilaiden ajatuksia lukemisesta nykyistä paremmin?
Jaa kirjallisuuden opetuksen ideat, jotka ovat saaneet vastakaikua kohderyhmässäsi.

♡ 0 💬 12

Vilhelmiina Tuominen 11/4/24 7:18ILTAPÄIVÄ

Tärkeää on uusilta oppilailta kysyä aina lukemisen kokemuksista, esim. ensimmäisessä kirjoittelussa. Lukutunneilla pystyy seuraamaan oppilaiden lukemista ja voi huomata, jos kirjan lukeminen ei edisty. Kirjaa voi sitten vaihtaa toiseen tai helpompaan. Kahdenkeskisissä arviointikeskusteluissa keskustelen myös lukemisen sujumisesta.

Maiju Isopahkala 11/4/24 7:22ILTAPÄIVÄ

Kirjoitelmissa, joissa kerrotaan itsestä, tulee kyllä hyvin ilmi lukutottumukset.

Minna Harmanen 11/4/24 7:23ILTAPÄIVÄ

Lukuteatterin esittelyssä on myös muutamia tekstejä: <https://sites.utu.fi/iki-taru/taidelahtoiset-menetelmat/lukuteatteri/>

Jasmin Kinnunen 11/4/24 7:23ILTAPÄIVÄ

Luin oppilaille ääneen Häräntappoaseen selkoversion. Kun kirja oli luettu, nuoret saivat valita useammanlaisista tehtävistä mieleisensä, mm. kirjoita tarinalle jatkoa, kirjoita kirje jollekin kirjan henkilölle tai kirjoita vaihtoehtoinen loppu tarinalle. Nuoret ovat innostuneet tehtävästä ja siitä, että saa valita tehtävänannon itse. Luovat tehtävät yhdistettynä kirjan lukemiseen ovat yleensä toimineet hyvin.

Jasmin Kinnunen 11/4/24 7:23ILTAPÄIVÄ

Luin oppilaille ääneen Häräntappoaseen selkoversion. Kun kirja oli luettu, nuoret saivat valita useammanlaisista tehtävistä mieleisensä, mm. kirjoita tarinalle jatkoa, kirjoita kirje jollekin kirjan henkilölle tai kirjoita vaihtoehtoinen loppu tarinalle. Nuoret ovat innostuneet tehtävästä ja siitä, että saa valita tehtävänannon itse. Luovat tehtävät yhdistettynä kirjan lukemiseen ovat yleensä toimineet hyvin.

Leena Mau 11/4/24 7:33ILTAPÄIVÄ

Kirjoitelmat, keskustelut, opekirjeessä lukukauden aluksi

Tanja Salo 11/4/24 7:51ILTAPÄIVÄ

Päätimme pitää joululomaa edeltävällä viikolla yläkoulun omat kirjamesut salissa. Meillä on kaksisarjainen yläkoulu, ja mietimme, että ensin voisi olla A-luokkien esiintymisvuoro, sitten B-porukoiden (esim. 45 min. ja 45

min.) Tarkoituksena on vinkata syksyn aikana luettuja kirjoja muille yläkoululaisille erilaisilla pisteillä, joilla voisi aika vapaasti kierellä. Ajattelin, että omat seisikani voisivat tehdä kirjavinkkausposterit ja että ysini voisivat tehdä kirjatrailerit (iMovien käteväällä traileriohjelmalla). Alkeistason S2-ryhmille ehdotin, että he voisivat askarrella vaikka omia tietokirja-zinejä esiteltäväksi. Saas nähdä, mitä tästä tulee, mutta ainakin meitä opeja tämä idea kutkuttaa!

Marjaana Niiranen 11/6/24 1:58ILTAPÄIVÄ

Hei! Minua kiinnostaisi, mikä tuo zini-juttu on? Mitä te siis teette:)?

Leena Maunuksela 11/7/24 1:01ILTAPÄIVÄ

Oppiaineiden yhteistyö on tässä myös hyvä: teen pientä yhteistyökuviota kuvisopen kanssa aivan muuhun aiheeseen liittyen. Kuvallisuuden äärellä on päästy mielenkiintoisesti siihen, mitä oppilaat lukevat, kuuntelevat, katsovat ja kuluttavat. Podcastien ja äänikirjojen suurkulutus muutaman oppilaan kohdalla avasi ihan uuden maailman oppilaan ajatteluun. Kuva-analyysin äärellä oli jotenkin yllättävän helppo sanoittaa muutakin.

Ehkä paras kuva lukemiseen tuli vuosia sitten kriittisen ja kunnianhimoisen ryhmän kanssa. Aloimme kartoittaa hyvin tarkasti, milloin heillä lukemisen määrä väheni ja jäi muun (puhelin, harrastukset, kaverit) alle. Kriittinen hetki monille oli noin viides luokka (muutenkin hankala ikä). Sopivan lukemisen löytäminen oli tuntunut vaikealta muun hyvän lisäksi. Suhde lukemiseen piti monen mielestä rakentaa yläkoulussa uudelleen. Paras palkinto ysin lopussa olivat toteamukset, joissa todettiin, että yläkoulun äikän paras asia oli se, että lukemiseen suhtautuminen oli muuttunut neutraaliksi tai kiinnostuneeksi.

Sanna Kaunisto 12/1/24 8:14ILTAPÄIVÄ

Minä luetutan yläkoulussa 7. luokan alussa itsevalittuja, kirjastosta yhdessä haettuja kirjoja. Kirjastossa vinkkailen ja autan valinnassa - osa tietää hyvin tarkkaan, mitä haluaa ja osa on sitä mieltä, että ei kuitenkaan löydä mitään hyvää. Kyselen aina, minkälaisia kirjoja ovat aiemmin lukeneet ja minkälaisesta aiheesta haluaisivat lukea. Ensimmäiset kirjat luetaan neljännes kerrallaan lukutunneilla + systemaattisina kotiläksyinä. Lukemisen alkupuolella saa kirjaa vaihtaa, jos ei oma valinta tyydytä. Monesti olen saanut jollekin suositeltua "sisäänheittokirjoja" kuten K15-sarjaa tai selkokirjoja, ja näihin päättyy vaihtamaan muutama, kun oma kirja ei ollutkaan mieleinen. Viidakkorumpu on tosi tehokas jo tässä vaiheessa! Kun kirja on luettu, täytetään siitä raportti, jossa arvioidaan lukukokemusta ja mietitään, oliko kirja itselle sopiva ja miksi oli tai ei ollut. Tämä ensimmäinen kirja on oppimiskokemus sekä opettajalle että oppilaalle: minkälainen kirja on mahdollista lukea annetussa aikataulussa siten, että myös tehtävän tekeminen siitä onnistuu? Toisen kirjan kohdalla olemme viisaampia ja voimme hyödyntää uuden kirjan valinnassa aiempaa kokemusta. Joku haluaa toiseksi lukukirjaksi edellisen kirjan jatko-osan, toinen saman kirjan jonka kaveri luki viimeksi, kolmas haluaa helpomman kuin viimeksi, neljäs erilaisen kuin viimeksi jne. Oma oppilaantuntemukseni on tässä vaiheessa jo alkusyksyä parempaa ja osaan vinkata paremmin. (Teetän tuosta ensimmäisestä kirjasta raportin lisäksi myös luovan työn. Tänä syksynä kirjasta piti poimia viisi esinettä, jotka ovat olennaisia tarinassa ja esitellä ne kuvin ja sanoin.)

Sanna Kaunisto 12/1/24 8:22ILTAPÄIVÄ

8. luokalla oppilaat ovat liikuttavan innoissaan, kun yhdessä jaksossa tutustumme sarjakuviin ja luemme "pelkkiä" sarjakuvia. Lopuksi sarjakuvista tehdään ryhmissä mielipidekeskustelua sisältävät podcastit. Oppilaat kertovat usein sarjakuvan olleen lukukokemuksena paras tähänastisista kirjoista ja sen käsittely ryhmissä innostaa. Sarjakuva koetaan kevyeksi ja helpoksi, vaikka aikuisten osastolta valitsemekin ja

vaadin valitsemaan yleensä nimenomaan sarjakuvaramaanin. Koen, että tässä yhdistyy kolme hyvää juttua: kuvitettu teksti ja kirjallisuuden käsittely puhumalla ja yhdessä. (Yleensä teetän paljon kirjallisia yksilötöitä kirjoista.) Bonuksena on podcastin muoto: ääni kuuluu opettajalle, mutta esiintymistä luokan edessä ei tarvitse jännittää.

Marika Läspä 12/2/24 6:12ILTAPÄIVÄ

Loisto 7:ssa on kappale "Minä lukijana". Tässä yhteydessä olen perinteisesti teettänyt seiskoille myös Classroomissa kyselyn, jossa oppilas pohtii ja kertoo omasta lukemisestaan. Kysymyksissä vastataan mm. seuraaviin: paljonko lukee, millaisista kirjoista pitää, mitä hyötyä lukemista on ollut ja mitä kirjoja suosittelisi muille.

⇒ **ESSI LÄHTEENMÄKI** 11/8/24 7:41ILTAPÄIVÄ

Lukijakyselyn yhteenvetoa

Lukijakyselyyni vastasi hieman yli sata oppilasta. Heissä on mielestään innokkaita tai monipuolisia sekä laiskoja tai huonoja lukijoita. Osaa lukeminen ei kiinnosta, kirjat ovat tylsiä tai liian pitkiä taikka heillä on parempaa tekemistä. Toisia lukeminen taas rauhoittaa tai opettaa. Se lisää mielikuvitusta, parantaa sanavarastoa ja keskittymiskykyä sekä vie toiseen maailmaan. Esteitä lukemiselle ovat liian vähäinen vapaa-aika, liiallinen kännykän käyttö, liian pitkät kirjat ja se, ettei lukemisesta pidetä. Lukemista lisäisivät hyvät, mielenkiintoiset ja toisten suosittelemat kirjat sekä valinnanvapaus.

♡ 0 🗨 0

⇒ **REETTA TITOFF** 12/2/24 4:34ILTAPÄIVÄ

Viime vuosina olen hyödyntänyt Studeon valmiita kyselyitä siitä, mitä oppilaat lukevat/mikä kuulostaa kiinnostavalta luettavalta/millaisiksi lukijoiksi tuntevat itsensä jne. Näistä saa sellaista "nopeaa" tietoa oppilaiden lukuharrastuksesta ja kiinnostuksenkohteista.

Joskus seiskojen kanssa on tehty sellaisia Minä lukijana -kollaaseja seinälle. Niihin on piirretty/leikattu/tulostettu/muoin kopioitu kotoa tuotua valokuvia, joissa on oppilaalle tärkeitä kirjoja ja lukupaikkoja. Näitä oli kiva tehdä - miksihän tuntuu, ettei aika enää riitä?

♡ 0 🗨 0

⇒ **REETTA TITOFF** 12/2/24 4:32ILTAPÄIVÄ

Ensimmäinen yritys taisi mennä väärään paikkaan... Tässä uusi yritelmä.

Viime vuosina olen hyödyntänyt Studeon valmiita kyselyitä siitä, mitä oppilaat lukevat/mikä kuulostaa kiinnostavalta luettavalta/millaisiksi lukijoiksi tuntevat itsensä jne. Näistä saa sellaista "nopeaa" tietoa oppilaiden lukuharrastuksesta ja kiinnostuksenkohteista.

Joskus seiskojen kanssa on tehty sellaisia Minä lukijana -kollaaseja seinälle. Niihin on

piirretty/leikattu/tulostettu/muoin kopioitu
kotoa tuotua valokuvia, joissa on oppilaalle
tärkeitä kirjoja ja lukupaikkoja. Näitä oli kiva tehdä
- miksihän tuntuu, ettei aika enää riitä?

♡ 0 🗨 0

⇒ **TERTTU SIMONEN** 11/6/24 3:17ILTAPÄIVÄ

Terttu Simonen

Teetätän lukion ykköskurssin alussa kyselyn opiskelijan lukutottumuksista. He tekevät mediaelämäkerran, johon on liitettyinä lukijaelämäkerta. Kysyn, mitä he ovat lukeneet elämänsä aikana alkaen lapsuudesta, mitä katsoneet tv:stä, mitä kuunnelleet radiosta, millaisia sarjakuvia lukeneet ja mitä elokuvia nähneet. Kysyn myös lukemisen merkitystä ja asennetta lukemiseen. Millaisia kirjoja lukion aloittaja haluaisi lukea ja millainen lukutaito on opiskelijan omasta mielestä lukion aloittamisen hetkellä.

Ekan kurssin alussa kertaan ja opetan kirjallisuuskäsitteitä ja lukuajan jälkeen teetätän kysymysten pohjalta kirjakeskustelut ryhmissä. Seuraan ja kuuntelen ryhmän pöytäkeskusteluja kirjasta. Lopuksi opiskelijat saavat kirjoittaa itsestään palautteen kirjan lukijana.

♡ 0 🗨 0

⇒ **REETTA TITOFF** 12/2/24 4:29ILTAPÄIVÄ

Kotitehtävä

Viime vuosina olen hyödyntänyt Studeon valmiita kyselyitä siitä, mitä oppilaat lukevat/mikä kuulostaa kiinnostavalta luettavalta/millaisiksi lukijoiksi tuntevat itsensä jne. Näistä saa sellaista "nopeaa" tietoa oppilaiden lukuharrastuksesta ja kiinnostuksenkohteista.

Joskus seiskojen kanssa on tehty sellaisia Minä lukijana -kollaaseja seinälle. Niihin on piirretty/leikattu/tulostettu/muoin kopioitu kotoa tuotua valokuvia, joissa on oppilaalle tärkeitä kirjoja ja lukupaikkoja. Näitä oli kiva tehdä - miksihän tuntuu, ettei aika enää riitä?

♡ 0 🗨 0

⇒ **ULLA NETTI** 11/29/24 2:40ILTAPÄIVÄ

KOTITEHTÄVÄ (kysely tjs.)

Selasin mielivaltaisesti grammaajia, mutta itselleni näyttävä KUVAKAVALKADI jää päällimmäiseksi, mikä luo vaikutelman "missä lukuvaiheen työ?" Toki siinä esitystavassa kirjojen kannet ovat näkyvillä, monihan innostuu vetävästä kannesta.

Kyselynä teetän itsekin noita MINÄ LUKIJANA -tyylisiä kirjoja, ja monesti eläytyviä LUKUPÄIVÄKIRJOJA **Ä101**:llä. Molemmat

paljastavat kyllä lukijahistoriaa, lukuinnon ja eläytymisensäitä - tai niiden puutetta. Lapsena luetut teokset ja lukudiplomit ovat jääneet useimmille hyvin mieleen.

Ongelma on se, että samoja opiskelijoita ei usein saa heti seuraaville kursseilleen. Niinpä unohtaa heidän kirjallisuus-nohevuutensa, harva näet vapaaehtoisesti alkaa julistaa rakkauttaan kirjoihin, kun ryhmä vaihtuu. Ei myöskään uusien jaksojen alussa ole kovin paljon aikaa kaivaa tietoja ns. lukuvastaisten toiveisiin, jos mikään vinkkilista ei auta alkuun tai koulukirjaston tarjonta ei kelpaa eikä kirjastoonkaan jaksaa kävellä.

Äänikirjoja saa toki lukea, mutta ne ilman muistiinpanoja ovat haaste sitten ANALYYSIVAIHEESEEN: kuulokuviahan ei muista eikä tietoa voi kaivaa nopeasti esiin.

Lukiokirjasto ei ole laaja mutta luettavaa toki kaikille riittäisi. En ole tänä lukuvuonna opettanut KIRJALLISUUS-moduuleita, joissa on aika luontevaa kysellä lukumuistoja myös.

Pitäisi varmaan kyselyssä kartoittaa, kuka opiskelijoista seuraa grammaajia aktiivisemmin. Joka tapauksessa moni tahtoo lukea samoja kirjoja kuin muut samanikäiset, vaikka aina valinta ei ole osuvin jonkin moduulin teemojen kannalta. Jos kirja innostaa lukijaa, onhan se toki ansio ainakin ykkösellä, ennen analyttisempiä ÄI04- ja ÄI08-moduuleita.

Huom. lukiossamme on LOPS2021 alkaessa nämä tarjottu peräkkäin (1.vsk kevät ÄI04, 2. vsk syksy ÄI08), koska monen abin kirjoitusesteenä oli ed. keväällä KIRJATYÖN VUOKSI KESKEN JÄÄNYT kurssi (vÄI06 tai ÄI08). Tämä tulee muuttumaan, koska lukiot yhdistetään, vaikka tuo ed. kuvattu "ABI ja puuttuva ÄI08" -ongelma on kyllä tällä selätetty.

Pitkään aikaan en ole **yhteisluettanut** teoksia koko ryhmällä, koska "pakkoluku" on ollut kirosana. Nykyisin taas hehkutetaan yhteislukemisen ilosanomaa. => Nyt alkoi kaksi lukion ÄI05:sta, ja houkuttelin (vai painostin?) ryhmät mukaan **Tuntematon sotilas - yhteislukuun**, sitten havaitsin Ylen TS-LUKUMARATONIN. Emme toki rysäytä 5.12. valmiiksi, mutta aion seurata maratonia ja kehotan opiskelijoita mukaan johonkin lukuvaiheeseen - toki sen 6.12. leffaversioonkin saa katsoa. Ikävän ajankohtainen on tämä SOTA-TEEMA taas, mutta kaikkea muutakin Linnan klassikko sisältää.

Tarkoitus on edetä TS luku-pari kerrallaan, osittain tunneillakin, ja sitten ryhmittelen eri pulinaporukoiksi - kesk.teemat ja ryhmitys vaihtelevat lukujen mukaan. Saatetaan kirjoittaaakin (LT) TS:stä, jos ei tule liian raskaaksi - ÄI05:lla on niin paljon muuta olennaista (pakollista) analyysiä.

Aiemminhan TS luettiin lähes aina lukion "vaikuttavassa kurssissa". Minusta yläasteella teos on yhteisesti liian aikaisin, jos ei ole aktiivilukija. Aikanaan oli paneeleita tai analysoivia puheita / keskusteluja eri TS-teemoista, näitähän työtapoja oppikirjoissa oli tuolloin tarjolla - ja niiden ideamoniisteita kaivelin avuksi arkistoistani.

Samoin kokoan luku- ja analysointiavuksi linkkejä TS-aiheisiin sivuihin ja podcasteihin. Elokuvaversioita saa katsella toki myös, mutta KIRJASTA keskustellaan (ehkäpä into ehdotukseeni syntyi siitä, että leffa on tuttu ja osa kuvittelee sillä selviävänsä?).

Aikanaan viime vuosituhanella kun kyselin lukijoilta lyhyesti (ei vaadittu nykyajan loputonta itsereflektio-settiä), lähes jokainen piti TS:ää vaikuttavana kokemuksena ja erityisesti tytöt yllättyivät kirjasta positiivisesti, vaikka aluksi murredialogi olikin haaste. Lisäksi KAIKKI havaitsivat, että yhdessä saman teoksen käsittely helpottaa ymmärtämään tarinan yksityiskohtia - minkä toki ÄI-opettajat tietävät. LUKUTAIDON FIKTIO-osuuden tehtävissä juuri kerronnan yksityiskohtien analyysitaidot ovat testattavina.

Kollegat ovat kyllä aika ajoin luettaneet joillain ryhmillään koulussa olevia kirjasarjoja - itse en pitkään aikaan, koska tätä työtappaa ei uusimmat oppikirjat paljonkaan tehtävinä tarjoa ja olen tahtonut testata uusien kirjasarjojen tehtäviä.

Ajattelin kysellä tästä työtavasta kahdelta ryhmältä, kun se etenee tai on valmis.

♡ 0 ◻ 0

⇒ PAIVIWORKU 12/2/24 9:17AAMUPÄIVÄ

Kotitehtävä/ ammatillinen koulutus

Otan vapauden ja teen pienimuotoisesti kaksi tehtävää.

1. Lukemiskyselynä voi käyttää oppikirjan Ammatillainen viestii (Alajärvi ym.) alkutehtävää, joka liittyy lukemiseen. Omassa kyselyssäni olen kysynyt mm. sitä, onko opiskelijan lukeminen lisääntynyt/ vähentynyt/ pysynyt samanlaisena lapsuudesta nuoruuteen/ aikuisuuteen. Pyydän myös tekemään konkreettista suunnitelmaa siitä, miten opiskelija voi lisätä lukemista jokaiseen päiväänsä.
2. Kirjagrammaus on asia, johon meillä ammatillisessa koulutuksessa kannattaisi opiskelijoiden kanssa tutustua enemmänkin - monesta syystä. Ehkä joku opiskelija innostuisi kirjagrammaajien avulla lukemisesta uudelleen tai uudella tavalla? Oppilaitoksella voisi olla tähän tarkoitukseen oma kirjallisuusaiheinen tili. Ajattelen, että ammatillisessa

koulutuksessa lukeminen on tärkeintä, ja analysointi tulee vasta hyvänä kakkosena. Tähän kirjagrammaus sopisi hyvin: luetaan ja iloitaan luetusta ilman, että raskaampaa analyysitaakkaa olisi niskassa. Ammatillinen koulutus on juuri nyt tuntuvien säästöjen kohteena, mutta onneksi kaikki ei ole rahasta kiinni - ei ainakaan kirjagrammaus.

♡ 0 🗨 0

⇒ **ELINA VALKAMA** 12/2/24 1:42ILTAPÄIVÄ

Lukemiskysely

Lukemiskysely yläkoululaisille
Teetän kyselyn 7.-9.-luokkalaisille ennen viimeistä jaksoa saadakseni selville mieltymyksiä kaunokirjallisuuden suhteen.

1. Mitä luet vapaa-ajalla? (myös lyhyet tekstit lasketaan)

2. Millaisia kirjoja luet mieluiten? Esim. nuortenkirjat, tietokirjat, kauhu, scifi, fantasia, romantiikka, dekkarit yms. Voit myös nimetä kirjan ja/tai kirjailijan.

3. Mitkä asiat innostavat sinua lukemaan, kotona tai koulussa? Ympyröi.

4. Mitä haluaisit lukea lukuvuoden viimeisessä jaksossa?

♡ 0 🗨 0

⇒ **HANNA VARRIO** 12/2/24 1:47ILTAPÄIVÄ

Kirjagrammauksesta ja sen käytöstä opetuksessa

Kirjagrammaus on lukijoiden yhteisöllinen harrastus, jossa vinkkaillaan luetuista kirjoista ja osallistutaan erilaisiin lukukampanjoihin ja haasteisiin. Lukiolaisten kanssa olemme lukupiirikurssilla joskus tutustuneetkin kirjagrammaukseen ilmiönä, koska toinen meistä kuuluu itse myös kirjagrammaajiin ja on osannut kertoa tarkemmin lukuharrastuksen yhteisöllisyydestä. Olemme osallistuneet välillä Oulun alueen kirjagrammaajien toimintaan, esim. Silent Book Clubiin, teatterin ja kirjaston yhteistyössä järjestämiin keskusteluhetkiin sekä teatteriesitysten katsomiseen yleisönä. Yleensä valitsemamme teatteriesitykset ovat sellaisia, joihin luetaan ensin se teos, josta näytelmä kertoo. Opetuksessa kirjagrammaajilta voisi ottaa oppia esimerkiksi kirjoista tehtävistä kirjapostauksista ja kirjavinkkauksista, joita myös teimme lukiolaisten kanssa muutama vuosi sitten. Lisäksi kirjagrammaajilta saa ajankohtaisia lukuvinkkejä, jos hyvää luettavaa on muuten hankala keksiä tai löytää.

♡ 0 🗨 1

Hanna Varrio 12/2/24 1:52ILTAPÄIVÄ

Tämä tehtävä Hanna Varrion ja Kaisla Huovisen yhteinen

com.google.android.apps.docs.editors.kix.editors.clipboard
uuid=a0d717b4-e8ac-4ac9-8b51-65053fc75afc

⇒ ANU HELTIMOINEN 12/2/24 3:24ILTAPÄIVÄ

**Kotitehtävä: lukemiskysely
(ammattillinen koulutus)**

Teetin Forms-kyselyn osalla opiskelijoistani.
Kyselyyn vastasi 53 ammattiopiston
ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijaa (suurin
osa oli ensimmäisen vuoden opiskelijoita).
Joitakin tuloksia ja huomioita:

- 11 % ajattelee, että lukeminen on kivaa
- 40 % ajattelee, että lukeminen on ihan ok
- 19 %:n mielestä lukeminen ei ole kovin kivaa
- 43 % pitää lukemista tylsänä
- 6 % ajattelee, että
lukeminen on vastenmielistä
- 2 %:n mielestä lukeminen on vaikeaa
- 11 % on valmis lukemaan
enemmän, jos siitä saa rahaa

Suurin osa lukee mieluiten kotona. Eniten luetaan
asiatekstejä (oppikirjoja ja uutisia), mutta myös
fiktiota (romaaneja). Aku Ankkaa ilmoitti lukevansa
kaksi vastaajaa, mutta muut eivät maininneet
lukevansa sarjakuvia. Aika moni ilmoitti lukevansa
erilaisia tekstejä, kaikkea tai ei mitään.

Lukemaan innostaa kiinnostava teksti tai
mielenkiintoinen aihe. Moni ilmoitti, että mikään
ei innosta lukemaan (varsinkaan pakko). Opiskelijat
lukisivat enemmän, jos löytäisivät itseään
kiinnostavia kirjoja tai tekstejä. Lisäksi osa (11 %)
lukisi enemmän, jos siitä saisi rahaa :) Sama
määrä, eli 11 %, ilmoitti, että mikään ei saisi heitä
lukemaan enemmän ja 23 % ei osannut kertoa,
mikä saisi heidät lukemaan enemmän.

Opiskelijoilla on tietoa lukemisen hyödyistä.
Vastauksissa mainittiin mm. keskittymiskyvyn
ja lukutaidon paraneminen, oppiminen, tiedon
lisääntyminen ja sanavaraston kasvaminen.

Päivittäin lukee 4 % ja viikoittain 28 %.
Harvemmin kuin kerran vuodessa
lukee 11 % ja kerran vuodessa lukee 9 %.

♡ 0 ◻ 0

⇒ ANNE TAPANAINEN 12/2/24 5:19ILTAPÄIVÄ

Keskustelua lukemisesta

Aloitimme seiskaluokkalaisten kanssa uuden
kokonaisteoksen yhdessä. Sen tiimoilta
pohdimme yhdessä ja pienryhmissä keskustellen
lukutottumuksia ja lukemisen hyötyjä.
Keskustelu oli vilkasta ja sai oppilaat pohtimaan,
miten omia lukutottumuksia voisi kehittää.

♡ 0 ◻ 0

⇒ SANNA NUMMELIN 12/5/24 9:15AAMUPÄIVÄ

Kotitehtävä: peruskoulu. Sanna Nummelin

Teetän aina 7.-luokkalaisten lukuvuoden aluksi
kirjoitelman, jossa he kertovat omasta

lukehistoriastaan. Annan heille apukysymyksiä, joista toivon heidän kirjoittavan. Millaisia kirjoja ovat lukeneet lapsena ja alakoulussa? Mitä kirjoja ovat lukeneet alakoulussa ja miten niitä käsiteltiin? Mitä heille on luettu pienenä ääneen? Mitkä kirjat ovat jääneet mieleen? Millaisia kirjoja lukevat tällä hetkellä? jne.

♡ 0 💬 0

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

